

Uitvoeringsprogramma Meer en Beter Recyclen

2016 – 2017

*Opgesteld door Ton ter Grote (secretaris Meer en Beter Recyclen)
Vastgesteld door de stuurgroep Meer en Beter Recyclen op 7 april 2016*

Inhoudsopgave	pagina
1 Inleiding	3
2 Structuur van het uitvoeringsprogramma	4
3 Organisatie	5
4 Communicatie	6
5 Toelichting op de thema's en verschillende projecten	7
6 Afstemmingsopdrachten	8
Bijlage 1 Projecten	10
Bijlage 2 Invulling rol van secretaris MBR	36

1. Inleiding

Om nu en in de toekomst welvarend en gezond te kunnen leven moeten we op een verantwoorde manier omgaan met het natuurlijke kapitaal dat ons voedsel, grondstoffen, schone lucht, water en energie levert. Het Rijk werkt in het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) daarom samen met maatschappelijke partijen aan de transitie naar een circulaire economie.

Een circulaire economie is een economisch systeem dat uitgaat van het behoud van natuurlijke hulpbronnen en herbruikbaarheid van producten en materialen én waarde creatie nastreeft in iedere schakel van het systeem. In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten zodat grondstoffen in de keten blijven en er geen afwenteling op mens en milieu ontstaat.

De transitie naar een circulaire economie vergt interventies in de hele keten. Allereerst ligt er een grote verantwoordelijkheid bij producenten om aan de voorkant van de keten producten duurzamer te ontwerpen. Dit kan door middel van ecodesign en design for recycling, maar ook door productieprocessen duurzamer in te richten. Een milieubewuster consumptiepatroon en meer hergebruik van producten en materialen zijn ook belangrijke bouwstenen van een duurzame samenleving.

Een circulaire economie vergt ook inspanningen aan de achterkant van de keten. Meer en betere recycling (doelmatig, tegen acceptabele kosten en zonder negatieve milieueffecten) is essentieel. Hiermee kunnen we ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk waardevolle grondstoffen verloren gaan en als restafval worden gestort of verbrand. De overheid moet nauw samenwerken met marktpartijen om dit te bereiken. Daarom heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu op 16 maart 2015 met een aantal marktpartijen een convenant ondertekend. Dit convenant heeft als doelstelling een meer en betere recycling tot stand te brengen.

De volgende partijen hebben het convenant Meer en Betere Recycling (MBR) mede ondertekend:

- Branchevereniging Recycling Breken en Sorteren (BRBS Recycling).
- Federatie Herwinning Grondstoffen (FHG).
- Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD).
- Vereniging Afvalbedrijven (VA).

In 2012 werd er nog bijna 10 miljoen ton materiaal als afval uit Nederland aangeboden bij afvalverbrandingsinstallaties en stortplaatsen. Het kabinet heeft in 2014 in een brief aan de Tweede Kamer de ambitie uitgesproken om deze hoeveelheid in tien jaar tijd te halveren. Met name in het afval dat wordt aangeboden bij afvalverbrandingsinstallaties zitten nog recyclebare stromen. Door kosteneffectieve en milieuverantwoorde sortering, be- en verwerking van deze stromen kunnen grondstoffen worden herwonnen voor nuttige toepassing in een productieproces.

De transitie naar een circulaire economie kan alleen in samenwerking met bedrijven, burgers, onderzoekers en niet-gouvernementele organisaties worden gerealiseerd. Concrete en afrekenbare doelen worden bij voorkeur samen met maatschappelijke partners geformuleerd. Dit uitgangspunt in de kamerbrief over VANG vormt ook de grondgedachte van dit convenant. De afval- en recyclingindustrie heeft een cruciale rol in het sluiten van ketens vanwege hun kennis en expertise op het gebied van materialen, hergebruik en recycling.

In 2014 is door gemeenten en het ministerie van IenM een publiek kader en uitvoeringsprogramma opgesteld voor betere afvalscheiding, afvalinzameling en recycling van huishoudelijk afval. Aanvullende inspanning samen met de afval- en recyclingindustrie is echter nodig om het recyclingniveau van alle afvalstromen, dus ook niet-huishoudelijk, te verbeteren. Het convenant MBR en het uitvoeringsprogramma VANG-huishoudelijk afval vullen elkaar zodoende aan. Gezamenlijk zullen zij zorgen voor een reductie van minstens 2,5 miljoen ton verbrand of gestort recyclebaar Nederlands afval in peiljaar 2022.

De VA, BRBS Recycling, FHG en NVRD die een groot deel van afval- en recyclingsector vertegenwoordigen, onderschrijven de ambitie van VANG. Daarom willen zij samen met het ministerie van IenM werken aan meer en betere recycling in Nederland om de transitie naar

een circulaire economie te stimuleren. Het convenant vormt de basis voor een constructieve en lange termijn samenwerking tussen de afval- en recyclingindustrie en het ministerie van IenM om ervoor te zorgen dat er structureel minder recyclebaar afval wordt aangeboden bij afvalverbrandingsinstallaties en stortplaatsen.

Het programma VANG is uitgewerkt in negen operationele doelstellingen en daarbij behorende acties. Een aantal van deze acties valt onder het Uitvoeringsprogramma MBR, dat een onderdeel van VANG is. De feitelijke uitvoering van MBR vindt plaats in nauwe samenwerking tussen overheid en marktpartijen. Dit is opgenomen in het convenant. Het uitvoeringsprogramma vormt een nadere concretisering van de afspraken uit het convenant. Het eerste uitvoeringsprogramma MBR had een looptijd van 1 april 2015 tot en met 31 maart 2016. Dit tweede uitvoeringsprogramma loopt van 1 april 2016 tot en met 31 december 2017. Het is vastgesteld in de vergadering van de Stuurgroep MBR van 7 april 2016.

In dit document worden de inhoud en organisatie van het Uitvoeringsprogramma MBR toegelicht. Hoofdstuk 2 bevat uitleg over de structuur van het uitvoeringsprogramma. Daarna wordt in hoofdstuk 3 de organisatie toegelicht. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de communicatie over MBR en in hoofdstuk 5 worden de huidige projecten van het Uitvoeringsprogramma kort behandeld. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de diverse afstemmingsopdrachten van dit programma. Het Uitvoeringsprogramma omvat een uitgebreide bijlage met projecten. Hierin is informatie opgenomen over alle projecten die onder MBR vallen. Verder is de invulling van de rol van secretaris MBR als bijlage aan het uitvoeringsprogramma toegevoegd.

2. Structuur van het uitvoeringsprogramma

De basis voor dit Uitvoeringsprogramma is de bijlage bij de VANG-Brief van de Staatssecretaris (van 28 januari 2014) en de voortgangsrapportage (van 15 april 2015) betreffende de uitwerking van negen operationele doelstellingen. In deze uitwerking worden 39 en later 54 acties benoemd voor het realiseren van de in de genoemde brief gestelde doelen.

Bij het tot stand komen van het initiatief Meer en Beter Recyclen zijn diverse projecten voorgesteld, mede op basis van de VANG-Brief en de bijlage daarbij. Daarnaast waren bij Rijkswaterstaat Leefomgeving al enkele projecten in uitvoering die nauw verwant zijn aan het thema. Al deze projecten zijn gebundeld en vormen nu de inhoud van het uitvoeringsprogramma.

De diverse projecten zijn in enkele thema's in te delen:

- A. Stimuleren van hoogwaardige recycling
- B. Stimuleren van duurzame innovaties in afvalbeheer en recycling
- C. Verhogen van het rendement van sorteerprocessen
- D. Verbetering van afvalscheiding en -inzameling
- E. Optimale ketensluiting voor een selectie van materiaalstromen
- F. Op milieuverantwoorde wijze wegnemen van onnodige belemmeringen in wet- en regelgeving
- G. Opvolging van afgeronde acties

Thema 'G' is op verzoek van de stuurgroep toegevoegd en heeft tot doel de effecten van de afgeronde acties te monitoren.

Op dit ogenblik omvat het Uitvoeringsprogramma 21 acties en projecten. Deze worden kort beschreven in hoofdstuk 4 en zijn allen meer uitgebreid opgenomen in bijlage 1. Het convenant – en dus ook dit uitvoeringsprogramma – heeft geen betrekking op projecten op het gebied van huishoudelijk afval. Daarvoor is een apart Uitvoeringsprogramma Huishoudelijk Afval (van 1 december 2014) opgesteld. Bij de uitvoering van beide uitvoeringsprogramma's vindt vanzelfsprekend wel afstemming plaats. Afstemming vindt ook plaats met de RACE coalitie en het kunststofketenakkoord. Daarnaast wordt aansluiting gezocht met inspanningen ten aanzien van circulaire economie onder het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie. De afstemmingsopdracht staat beschreven in hoofdstuk 5 van dit programma.

3. Organisatie

Het convenant en daarmee het uitvoeringsprogramma worden aangestuurd door een stuurgroep. Voor de dagelijkse coördinatie is de secretaris MBR verantwoordelijk. De secretaris MBR bewaakt de voortgang van de projecten en zorgt voor de onderlinge samenhang in de uitvoering van projecten.

Het eerste uitvoeringsprogramma heeft een looptijd van 1 april 2015 tot en met 31 maart 2016. Het tweede uitvoeringsprogramma loopt van 1 april 2016 t/m 31 december 2017. Hierna krijgt het uitvoeringsprogramma een vaste looptijd van twee jaar, die voor het derde uitvoeringsprogramma ingaat op 1 januari 2018 en eindigt op 31 december 2019.

Het voorzitterschap van de stuurgroep MBR rouleert ieder half jaar met uitzondering van het startjaar 2015, waarin het voorzitterschap een langere periode kan beslaan. Het roulatieschema van het voorzitterschap ziet er als volgt uit:

Versie uitvoeringsprogramma en looptijd	Periode	Voorzitter geleverd door	Naam voorzitter
Uitvoeringsprogramma 1 1 april 2015 t/m 31 maart 2016	1 april 2015 t/m 31 maart 2016	BRBS Recycling	Max de Vries
Uitvoeringsprogramma 2 1 april 2016 t/m 31 december 2017	1 april 2016 t/m 30 september 2016	FHG	Ton Holtkamp
	1 oktober 2016 t/m 31 maart 2017	VA	Dick Hoogendoorn
	1 april 2017 t/m 30 september 2017	NVRD	Olaf Prinsen
	1 oktober 2017 t/m 31 december 2017	Ministerie van IenM	Marc Pruijn
Uitvoeringsprogramma 3 1 januari 2018 t/m 31 december 2019	1 januari 2018 t/m 31 maart 2018	Ministerie van IenM	Marc Pruijn
	1 april 2018 t/m 30 september 2018	BRBS Recycling	Max de Vries
	1 oktober 2018 t/m 31 maart 2019	FHG	Ton Holtkamp
	1 april 2019 t/m 30 september 2019	VA	Dick Hoogendoorn
	1 oktober 2019 t/m 31 december 2019	NVRD	Olaf Prinsen

Onder het convenant is een Werkgroep Internationale Zaken opgezet die tot doel heeft om ook op internationale dossiers samen te werken en recycling te stimuleren. Het secretariaat van de Werkgroep Internationale Zaken ligt bij de secretaris MBR. De voorzitter van de Werkgroep wordt nader bepaald.

Per project wordt een projectleider aangesteld en een projectteam samengesteld. Elk projectteam stelt een eigen plan en planning op. De projectleider informeert de secretaris MBR over de voortgang van het project. De secretaris MBR zal daarnaast zelf actief de voortgang in de gaten houden en waar nodig en binnen het raamwerk van het uitvoeringsprogramma bijsturen. De planning van werkzaamheden wordt per deelproject bepaald en vastgelegd.

De secretaris MBR rapporteert de algehele voortgang van het uitvoeringsprogramma jaarlijks aan de stuurgroep. Daartoe wordt een voortgangsrapport opgesteld. Ieder kwartaal stelt de secretaris tevens een beknopte voortgangsrapportage op die door de stuurgroep wordt gebruikt voor de aansturing van de projecten.

Het convenant en het uitvoeringsprogramma hebben een dynamisch karakter. Aan de hand van de ontwikkelingen in de projecten kunnen nieuwe projecten gedefinieerd worden. Na goedkeuring in de stuurgroep zal een voorstel voor een nieuw project worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma. De stuurgroep is verantwoordelijk voor de prioritering van de projecten en eventuele mutaties. Het uitvoeringsprogramma wordt ieder jaar geactualiseerd. Het convenant zelf zal op gezette tijden, maar niet jaarlijks, tegen het licht worden gehouden.

Wanneer de stuurgroep tussen de vergaderingen door af wil wijken van het uitvoeringsprogramma, een mutatie wil aanbrengen of een ander besluit wil nemen, kan dit door een schriftelijke ronde met een unanieme besluit.

Instellen van een voorbereidende projectgroep

In de stuurgroepvergadering van 7 april 2016 is afgesproken dat er voor het Uitvoeringsprogramma MBR een voorbereidende projectgroep wordt ingesteld. Hoe deze projectgroep wordt ingericht, moet nog nader worden uitgewerkt. Een voorstel daartoe zal in de stuurgroepvergadering van juli 2016 worden besproken. De voorbereidende projectgroep komt direct onder de stuurgroep MBR te hangen. Deelnemers van deze projectgroep zijn vertegenwoordigers van de organisaties die het convenant MBR hebben ondertekend. Functioneel wordt gedacht aan het niveau van beleidsmedewerker/secretaris. De projectgroep krijgt als taak het voorbereiden van vergaderingen van de stuurgroep, het inhoudelijk bespreken van de voortgang van de projecten die in het kader van het uitvoeringsprogramma MBR worden uitgevoerd en het voorbereiden van een nieuw uitvoeringsprogramma en jaarrapportage. Het instellen van deze projectgroep is erop gericht om mogelijk te maken dat de stuurgroep MBR meer op hoofdlijnen stuurt.

4. Communicatie

Vanuit het convenant MBR zijn er verschillende communicatie opgaven te onderscheiden. Allereerst is er de actie uit het convenant waarin staat: 'de NVRD zoekt via de Landelijke werkgroep Afval Communicatie (LAC), samen met de convenantpartijen, naar mogelijkheden om communicatie richting de burger over recycling te verbeteren.' Deze actie is in het uitvoeringsprogramma opgenomen in bijlage 1 bij project D2. Er was geen persoon aangewezen als uitvoerder van de acties op het gebied van communicatie. Aanvankelijk was de NVRD verantwoordelijk voor het verbeteren van de communicatie richting de burger. Maar in 2015 heeft de NVRD het voorzitterschap van de Landelijke werkgroep Afval Communicatie (LAC) overgedragen aan MilieuCentraal. Daarna is er vanuit MBR weinig tot niets gedaan op het gebied van het verbeteren van de communicatie. MilieuCentraal is vooral gericht op communicatie naar burgers. Bij MBR bestaat de doelgroep vooral uit bedrijven in de afvalrecyclingbranche. Daarom lijkt er geen rol voor MilieuCentraal te liggen in het kader van het verbeteren van de communicatie over MBR. Wie moet er een rol spelen bij het verbeteren van de communicatie en hoe pak je dat aan? Dit is iets dat in een communicatieplan uitgewerkt zou moeten worden. De secretaris MBR zorgt er voor dat er in 2016 een communicatieplan wordt opgesteld en dat deze wordt vastgesteld door de stuurgroep MBR. Ook zal aan de stuurgroep een voorstel worden voorgelegd hoe uitvoering kan worden gegeven aan project D2 (communicatie over recycling).

Het uitvoeringsprogramma Meer en Beter Recyclen moet op overkoepelend niveau worden gecommuniceerd. Om dit te kunnen bewerkstelligen moet er een informatieve website worden gemaakt die de achterbannen van de convenantpartners informeert, enthousiasmeert en betreft bij de activiteiten. Het technisch en functioneel ontwerp van de nieuwe website was eind 2015 gereed. Op dit moment (voorjaar 2016) moet de website nog worden voorzien van inhoudelijke teksten en fotomateriaal. De secretaris MBR zorgt er voor dat de website wordt voorzien van goede informatie over de verschillende projecten en er aantrekkelijk uitziet met aansprekend fotomateriaal. De website zal naar verwachting in april/mei 2016 in de lucht zijn.

Daarnaast kennen veel projecten een eigen communicatiebehoefte. Deze behoefte is erg divers en in verschillende stadia van concreetheid. Een deel van de communicatiewensen kunnen een plaats krijgen in de algemene en meer overkoepelende MBR website. Een ander deel wordt specifiek op het project toegespitst. Dit staat in het in voorbereiding zijnde communicatieplan.

Communicatie over MBR vindt ook plaats op congressen en symposia. De Vereniging Afvalbedrijven, de NVRD en het ministerie van Infrastructuur en Milieu organiseren op 5 oktober 2016 in Utrecht de jaarlijkse Afvalconferentie. Daarnaast wordt op 25 en 26 oktober 2016 in de Evenementenhal in Gorinchem het Recycling Symposium gehouden. Het is aan te bevelen om vanuit de stuurgroep MBR op de afvalconferentie en het recycling symposium een presentatie of een workshop over MBR te houden. Dit is een goede manier om het onderwerp Meer en Beter Recyclen op de kaart te zetten.

5. Toelichting op de thema's en de verschillende projecten

A. Stimuleren van hoogwaardige recycling

A1 Ontwikkeling van een kader voor "hoogwaardige recycling"

RWS Leefomgeving laat een onderzoek uitvoeren naar hoogwaardige recycling. Beoogd wordt een methodiek te ontwikkelen om uitspraken te kunnen doen over de hoogwaardigheid van specifieke vormen van recycling. In aanvulling wordt voor drie nog nader te selecteren concrete voorbeelden uitgewerkt wat de conclusie van de methodiek voor die gevallen zou zijn. De uitkomsten worden opgenomen in het Landelijk Afvalbeheer Plan 3 en andere relevante instrumenten. De VA, BRBS Recycling en de FHG (en een aantal andere organisaties) leveren kennis en expertise voor de methodiekontwikkeling van hoogwaardige recycling en verspreiden nieuwe inzichten onder hun leden en stimuleren implementatie van kansrijke maatregelen.

B. Stimuleren van duurzame innovaties in afvalbeheer en recycling

B1 Ruim baan voor duurzame innovatie

De VA coördineert de ontwikkeling van een methodiek om te bepalen wat innovatieve recyclingtechnieken zijn die passen binnen de transitie naar een circulaire economie. Ook gaat zij na hoe deze innovaties meer kunnen worden gestimuleerd en formuleert hierover beleidsaanbevelingen.

B2 Fiscale stimulering afstemmen op VANG

Het ministerie van IenM onderzoekt (in afstemming met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland – RVO) in hoeverre bestaande (fiscale) stimuleringsregelingen kunnen worden ingezet om meer en betere recycling(innovaties) te stimuleren, bijvoorbeeld via de MIA/VAMIL.

B3 Herziening van BREF's

Het ministerie van IenM en RWS Leefomgeving nemen deel aan overleggen over de review van de BREF Waste Treatment en de BREF Waste Incineration. Relevante zaken betreffende de Circulaire Economie worden daar ingebracht.

B4 Toekomst visie AVI's

Het ministerie van IenM heeft onderzoek laten doen naar de toekomst van de afvalverbrandingssector. Het onderzoek moet worden gecommuniceerd met de Tweede Kamer en de uitkomsten daarvan moeten samen met de reacties van de begeleidingscommissie worden gebruikt in LAP3.

C. Verhogen van het rendement van sorteerprocessen

C1 Verhogen rendement nascheiding

Het ministerie van IenM laat onderzoeken hoe het rendement van sorteerprocessen kan worden verhoogd om meer en betere recycling mogelijk te maken. De VA, BRBS Recycling en de FHG leveren kennis en expertise om het rendement van sorteerprocessen te verbeteren en verspreiden nieuwe inzichten onder hun leden en stimuleren implementatie van kansrijke maatregelen.

D. Verbetering van afvalscheiding en -inzameling

D1 Afvalscheiding buitenshuis

Het ministerie van IenM en RWS Leefomgeving stimuleren en ondersteunen initiatieven uit de samenleving om te komen tot meer en betere recycling van afval van kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte. De convenantpartners adviseren de ketenpartijen over betere afvalscheiding en recycling van afval van kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte.

D2 Communicatie over recycling

RWS Leefomgeving laat een communicatieplan opstellen en zorgt voor een website voor Meer en Betere Recycling. De convenantpartners werken mee aan het tot stand brengen van een betere communicatie over recycling.

E. Optimale ketensluiting voor een selectie van materiaalstromen

E1 Nieuwe ketenprojecten opstarten

Het ministerie van IenM en RWS Leefomgeving coördineren de inventarisatie van nieuwe ketenprojecten en de selectie van op te starten ketenprojecten.

E2 Stimuleren ecodesign en design for recycling

Het ministerie van IenM stimuleert ecodesign en design for recycling en onderzoekt mogelijkheden voor normstelling voor gerecyclede materiaal in producten en manieren om de marktacceptatie van gerecyclede producten te stimuleren. Zij streeft hierbij naar verbinding met de projecten binnen dit convenant.

F. Op milieuverantwoorde wijze wegnemen van onnodige belemmeringen in wet- en regelgeving

F1 Juridisch en beleidsmatig kader voor einde-afval en bijproduct

Het ministerie van IenM onderzoekt en benut de mogelijkheden voor bredere en verantwoorde toepassing van de concepten 'einde-afval' en 'bijproduct' en ondersteunt bedrijven met behulp van de 'Afval of Grondstof' webtoets¹ en case-by-case beoordelingen.

F2 Nieuwe nationale criteria voor einde-afval en bijproduct

Het ministerie van IenM inventariseert en prioriteert wensen uit de markt voor het opstellen van nationale criteria voor einde-afval en bijproduct.

F3 Ondersteunen van bedrijven bij oordeel afvalstatus

Het ministerie van IenM onderzoekt en benut de mogelijkheden voor bredere en verantwoorde toepassing van de concepten 'einde-afval' en 'bijproduct' en ondersteunt bedrijven met behulp van de 'Afval of Grondstof' webtoets² en case-by-case beoordelingen.

F4 / F5 Stroomlijnen van stoffenregelgeving en -beleid en recycling

Het ministerie van IenM voert een quick scan uit naar de omvang van het probleem in Nederland en de ontwikkeling daarvan. Op basis daarvan worden de economische gevolgen inzichtelijk gemaakt wanneer recycling voor betreffende stromen onmogelijk wordt. Ook wordt gekeken naar de visie op deze problematiek in de ons omringende landen. Voor deze studie wordt geput uit de kennis van het RIVM en RWS-Infomil. Er wordt een beleidsstandpunt over het afval- en stoffenbeleid voorbereid. Dit wordt besproken met andere EU-lidstaten. Uitkomst kan zijn dat Nederland zich hard gaat maken om in de relevante verdragen of verordeningen specifieke uitzonderingen op te nemen om verantwoorde recycling activiteiten mogelijk te maken of houden.

F6 Kansen en belemmeringen bij import en export

De VA inventariseert in samenwerking met FHG, RWS en een aantal afvalbedrijven, belemmeringen en kansen bij grensoverschrijdend verkeer van afvalstromen voor hoogwaardig hergebruik en/of recycling en formuleert hierover beleidsaanbevelingen.

F7 Ruimte in Regels voor Groene Groei

De Ministeries van EZ en IenM signaleren belemmeringen in de wet- en regelgeving en nemen deze waar mogelijk weg als het gaat om Groene Groei.

G. Opvolging van afgeronde projecten

G1 Juridisch vaststellen van EoW-criteria voor puingranulaat

Vanaf 7 februari 2015 is de Regeling ter vaststelling van de einde-afval status van recyclinggranulaat van kracht. De regeling geeft criteria voor het vaststellen van de juridische status van het product. Verwacht wordt dat producenten goed aan de regeling kunnen voldoen. Vanuit de stuurgroep MBR wordt gemonitord of de producenten gebruik hebben gemaakt van de regeling.

G2 Fiscale instrumenten ter bevordering van recycling

Op 1 januari 2015 is de afvalstoffenbelasting ingevoerd. Begin 2016 heeft de Staatssecretaris van Financiën in een brief aan de Tweede Kamer de exportheffing weer op nul gezet. Het onderzoeken van de werking van de exportheffing is dus niet meer aan de orde.

¹ De webtoets 'Afval of Grondstof' is een instrument om bedrijven te ondersteunen bij de beoordeling of een stof, voorwerp of productieresidu kan worden beschouwd als (bij)product of de einde-afvalstatus heeft. De webtoets is beschikbaar op www.ishetafval.nl/equal/nl/#/

² De webtoets 'Afval of Grondstof' is een instrument om bedrijven te ondersteunen bij de beoordeling of een stof, voorwerp of productieresidu kan worden beschouwd als (bij)product of de einde-afvalstatus heeft. De webtoets is beschikbaar op www.ishetafval.nl/equal/nl/#/

G3 Implementatie en werking regeling voor grof huishoudelijk afval (GHA)

Dit onderzoek is gereed en heeft conclusies opgeleverd over de mate van implementatie van de regeling. Het heeft inzicht gegeven in de samenstelling van de restcontainer op milieustraten waar de mogelijkheid bestaat om de nagenoeg alle 18 gedefinieerde stromen separaat te scheiden. En het heeft een onderbouwd antwoord gegeven op de vraag of het verder recyclen van deze restcontainer technisch en economisch haalbaar is. Dit project volgt de verdere implementatie op basis van de monitoringsdata.

G4 Onderscheid hoog- en laagwaardige recycling bij grensoverschrijdend transport

Het ministerie van IenM heeft de mogelijkheden om bij grensoverschrijdend verkeer van afval onderscheid te maken tussen hoog- en laagwaardige recycling onderzocht. Het voornemen bestaat om het onderscheid tussen hoog- en laagwaardige recycling op te nemen in LAP3.

6. Afstemmingsopdrachten

Er zijn diverse programma's met veel raakvlakken met het programma MBR en waar een goede afstemming noodzakelijk is. De secretaris stuurt periodiek een update van de diverse afstemmingsopdrachten naar de leden van de stuurgroep.

VANG Huishoudelijk afval

Evident is de afstemming met het programma VANG-HHA. Hiervoor wordt door de secretaris periodiek overleg gevoerd met de programmacoördinator van VANG HHA (Addie Weenk). Daarnaast neemt de secretaris zitting in de kerngroep VANG waar alle ketenprojecten worden besproken.

RACE coalitie

De RACE coalitie bestaat uit zes organisaties die al enige jaren aan de circulaire economie werken, te weten: MVO NL, Circle Economy, ClickNL, Acceleratio, de Groene Zaak en het Groene Brein. De missie van de RACE coalitie is Nederland internationaal koploper maken in de circulaire economie – 'circulaire hotspot' – en de positie van Nederland de nieuwe economie versterken. Afstemming vindt plaats door een periodiek overleg met een van de partijen, bijvoorbeeld Acceleratio (Freek van Eijk).

Kunststofketenakkoord

Eind 2013 is het een Kunststofketenakkoord getekend met meer dan 50 partijen. Doel hiervan is het terugbrengen van plasticsoep via bestrijding van zwerfafval en het vergroten van de recycling van kunststof. MBR heeft duidelijke raakvlakken en een gedeeld belang met dit akkoord en afstemming moet dan ook plaatsvinden. Dat gebeurt door een periodiek overleg met de betrokken ketenregisseur van IenM (Arnoud Passenier).

Nederlands voorzitterschap EU 2016

Van 1 januari tot en met 30 juni 2016 vervult Nederland voor de twaalfde keer het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Prioriteiten zijn: een strategische agenda voor de EU in tijden van verandering, banen scheppen door innovatieve groei en verbinding zoeken met maatschappelijke actoren. De circulaire economie is een van de speerpunten tijdens het voorzitterschap en MBR moet gebruik maken van de kansen die het voorzitterschap biedt.

Circulaire economie in de bouw

Vanuit IenM en RWS wordt een beleidsverkenning uitgevoerd naar het sluiten van ketens in de bouwsector. Er vinden veel initiatieven plaats. Zo wordt er onder andere in de Green Deal Beton gewerkt richting een ketenakkoord. Er wordt in dit kader gesproken over zaken als een belasting op grondstoffen en/of CO₂, over de eisen die een circulair ontwerp stelt aan toe te passen - primaire en secundaire – grondstoffen etc. Hiervoor wordt door de secretaris periodiek overleg gevoerd met de projectleider van RWS (Evert Schut).

Bijlage 1 Projecten

A1 Hoogwaardige recycling

Titel project	Hoogwaardige recycling
Projectcode MBR	A1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april2015	26/43
Trekker projectteam	Marco Kraakman (RWS)
Deelnemers projectteam	Marco Kraakman (RWS) Guus van den Berghe (RWS) Marc Pruijn (IenM) Max de Vries (BRBS) Robert-Jan Saft (VA) Robert van Duin (Rec Netw) Robbert van Notten (FHG) Anne-Marth Vrind (KIDV) Anne Hollander / Job Spijker (RIVM) José Potting (Pbl)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Maarten Goorhuis (NVRD – agendalid)
Doel	Hoogwaardige recycling per keten stimuleren
Doelgroep van de actie	Beleidsmakers, maar ook het producerende en het afvalverwerkende bedrijfsleven
Inhoudelijke omschrijving actie	<ol style="list-style-type: none"> Methodiek ontwikkelen voor afvalbeleid om hoogwaardigheid van recycling vast te stellen. Voor een aantal stromen als test voor de bruikbaarheid van de ontwikkelde systematiek onderzoeken hoe toepassen van de systematiek zou uitpakken. Indien daartoe aanleiding is het opnemen van hoogwaardige recycling als mogelijke minimumstandaard in het Landelijk Afvalbeheer Plan 3 en andere relevante instrumenten.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Ja
Stand van zaken per 1-1-2015	Het projectteam is bij elkaar gekomen en heeft een projectvoorstel besproken. Op basis hiervan wordt nu de uitbesteding voorbereid.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Het project heeft geleid tot een twee manieren om onderscheid te maken tussen vormen van recycling; de eerste op basis van een LCA-methodiek en de tweede op basis van een meer globale regels. Ook is gekeken naar de overeenstemming tussen beide methoden en de bruikbaarheid voor diverse casussen.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	<ul style="list-style-type: none"> Het principe van het maken van onderscheid tussen vormen van recycling wordt opgenomen in LAP3. De ontwikkelde LCA-methodiek wordt in LAP3 opgenomen als methode om afwijkingen van de minimumstandaard te legitimeren De methodiek op basis van globale regels wordt verder verfijnd; er wordt in ieder geval gekeken naar het inbouwen van aandacht voor energiegebruik en naar het meewegen van schaarste van materialen – voor dit laatste wordt ij eerste instantie een economische insteek geprobeerd Er wordt nader bezien voor welke casussen het maken van onderscheid tussen vormen van recycling beleidsmatig zinvol lijkt. Voor een selectie van deze casussen wordt de LCA-methodiek toegepast.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Geen specifieke knelpunten.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	<p>Oranje</p> <p>Het gaat niet lukken om al in de eerste versie van LAP3 de systematiek ook daadwerkelijk uitgewerkt te hebben voor specifieke casussen.</p>
Beschrijving van het project	Voor materialen zijn soms meerdere vormen van recycling mogelijk,

	<p>waarbij het materiaal in verschillende toepassingen een tweede leven krijgt. Het is niet altijd duidelijk of deze allemaal even wenselijk zijn en al helemaal niet of hierin ook gestuurd moet worden. Dit hangt bijvoorbeeld af van de milieu-impacts van het geschikt maken van het materiaal voor recycling, maar ook welke primaire materialen bij het tweede leven worden uitgespaard, of na een tweede leven ook een derde en eventueel nog meer levens mogelijk zijn, etc.</p> <p>Het project beoogt een systematiek te ontwikkelen om op objectieve wijze onderscheid te kunnen maken tussen verschillende vormen van recycling. Een belangrijke maatstaf die wordt gehanteerd is de mate waarin de betreffende inzet bijdraagt aan de transitie naar een circulaire economie. In een tweede fase van het project wordt bezien voor welke concrete gevallen het toepassen van de systematiek zinvol zou kunnen zijn, wat dat oplevert en of dat iets betekent voor de minimumstandaarden in het Landelijk Afvalbeheerplan.</p>
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	<p>Het resultaat moet zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een analyse van beleidsmatige mogelijkheden om iets met hoogwaardige recycling te doen. - 2 methodieken voor het definiëren van hoogwaardige recycling, alsmede een vergelijking daarvan. - Doorrekening van de methodieken voor een aantal casussen. - Vertaling van de resultaten naar het LAP.
Planning voor de komende programmaperiode	<p>Activiteiten a en b worden samen uitgevoerd.</p> <p>Planning is nog in het eerste kwartaal van 2016 de fasen a en b af te ronden. Het is in ieder geval mogelijk om het principe van de methodiek op te nemen in het derde Afvalbeheerplan, maar vertaling ervan naar specifieke casussen wordt vermoedelijk iets voor de eerste wijziging.</p> <p>Project c volgt op de projecten a en b en zal plaatsvinden in 2016.</p>
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer omvangrijk en complex project. • Afstemming met RACE noodzakelijk, want daar loopt een project dat zich richt op hoogwaardig hergebruik.

B1 Ruim baan voor duurzame innovatie

Titel project	Ruim baan voor duurzame innovatie
Projectcode MBR	B1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	22/41
Trekker projectteam	Leon Urlings (VA)
Deelnemers projectteam	<p>Marco Kraakman (RWS/Leefomgeving)</p> <p>Max de Vries (BRBS)</p> <p>Adrie Veecken (Attero)</p> <p>Hubert Neelen (M-tech NL)</p> <p>Jan Thewissen (Shanks)</p> <p>Paul Krom (Sortiva)</p> <p>Hans Rouwmaat (Rouwmaat)</p> <p>Sietse Agena (AEB)</p> <p>Dick Hoogendoorn (VA)</p>
Overige betrokkenen	N.v.t.
Doel	Inventariseren waar belemmeringen zitten voor het realiseren van innovaties die de realisatie van de CE dichterbij kunnen brengen en adviseren hoe deze belemmeringen weggenomen zouden kunnen worden
Doelgroep	Rijksoverheid (Min I&M/Min BZK)
Inhoudelijke omschrijving actie	<p>a) Uitdenken wat innovatieve recyclingtechnieken daadwerkelijk zijn.</p> <p>b) Inventarisatie welke innovatieve recyclingtechnieken passen binnen de transitie naar een circulaire economie.</p> <p>c) In beeld brengen wat de introductie van dergelijke innovaties verhindert en met welke middelen of instrumenten dergelijke innovaties meer kunnen worden gestimuleerd.</p> <p>d) Implementatie van (een selectie van stimuleringsmaatregelen) om innovaties binnen het afvalbeheer te stimuleren.</p>
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee
Stand van zaken per 1-1-2015	Startbijeenkomst heeft op 15 december 2014 plaats gevonden. Eerste inventarisatie belemmeringen.

Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	2 constructieve overleggen gevoerd op 23 sept en 1 dec 2015. Er is een link gelegd met de voorbereidingen van LAP3. Kunnen zodanige ontwikkelingen gestimuleerd worden dat verhoging van de minimumstandaarden mogelijk wordt? Er blijkt in de praktijk voor ondernemers weinig ruimte voor het doen van proefnemingen om innovatieve technieken van de grond te krijgen.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	In 2016 zal m.n. gezocht worden naar methoden en omstandigheden voor het uitvoeren van proeven te verruimen. Milieuvergunningen laten veelal weinig ruimte voor experimenteren en het ontwikkelen van grensoverschrijdende initiatieven stuit op formele handhaving van EVOA voorschriften.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Stimulering van het bedrijfsleven (ontdoeners, afvalbedrijven en productiebedrijven) vanuit de stuurgroep om mee te werken aan de circulaire economie blijft noodzakelijk. Veelal is de business case om afval op te werken naar grondstoffen onder de huidige economische omstandigheden niet of nauwelijks winstgevend. De bereidheid om te investeren in innovaties is daarom in het algemeen zeer beperkt. Het inzetten van uit afval geproduceerde grondstoffen blijft i.r.t. het toepassen van de REACH-wetgeving moeilijk.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	Voor de brede toepassing van gerecyclede afvalstoffen als grondstoffen worden in de praktijk 2 belangrijke belemmeringen ervaren. Enerzijds ontbreekt vaak een markt voor grondstoffen uit gerecycled materiaal, m.n. vanwege het label afval. Anderzijds hebben bedrijven weinig experimenteerimte om innovatieve ideeën in de praktijk uit te werken vanwege bestaande vergunningen. De inzet van afvalstoffen als grondstof wordt eenvoudiger wanneer afvalstoffen na bewerking onder voorwaarden (toepassen model "afval of niet") de "einde afval" status kunnen krijgen. De samenwerking tussen bedrijven te weten de ontdoener, verwerker en producent (nieuwe producten) moet gefaciliteerd worden om de inzet van afvalstoffen als grondstoffen mogelijk te maken. Tijdelijke ontheffingen in vergunningen en EVOA verplichtingen moeten bedrijven de mogelijkheden geven nieuwe processen te testen en te ontwikkelen. Wanneer de testen succesvol afgerond worden zullen bedrijven met concrete investeringsvoorstellen komen en niet eerder. Veelal zullen investeringen door de 3 bedrijven gezamenlijk gedaan moeten worden. Deze gedachte past wel in bij de invulling van een CE. De projectgroep probeert tot concrete invulling van verbetervoorstellen te komen. Pull en push maatregelen.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Rapportage belemmeringen met daarin aanbevelingen voor de Rijksoverheid hoe belemmeringen weg te nemen.
Planning voor de lopende programmaperiode	Medio 2015 rapport met belemmeringen en aanbevelingen voor overheid.
Opmerkingen	De planning voor onderdeel d is nog niet gemaakt (hangt af van de aanbevelingen). Voor zover het moet worden meegenomen in LAP3 dient dat eind 2015 gereed te komen.

B2 Fiscale stimulering afstemmen op VANG

Titel project	Fiscale stimulering afstemmen op VANG
Projectcode MBR	B2
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	31/31
Trekker projectteam	Erik Jansen (RVO), Marco Kraakman (RWS)
Deelnemers projectteam	
Overige betrokkenen	
Doel	Stimuleren van bedrijfsactiviteiten die passen in de circulaire economie
Doelgroep	Bedrijven die willen investeren in duurzaam materiaalgebruik en in

	activiteiten die passen in de circulaire economie
Inhoudelijke omschrijving actie	Aanpassen van de regelingen MIA en VAMIL, die milieuvriendelijke investeringen stimuleren, zodat deze ook (meer) investeringen in duurzaam materiaalgebruik stimuleren
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	
Stand van zaken per 1-1-2015	Er is onderzoek gestart naar innovaties nodig voor een circulaire economie en hoe instrumenten van de overheid die kunnen bevorderen. Milieulijsten van MIA en VAMIL zijn aangepast.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Onderzoek is afgerond. Op de Milieulijst 2016 is het fiscaal voordeel verhoogd voor bedrijfsmiddelen voor circulaire economie. Tevens code toegevoegd voor tapijt met minimaal percentage gerecycled content. Regeling is aangepast voor Algemene Groepsvrijstellingsverordening van de EU; meer ruimte voor stimuleren CE.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Verdere aanpassing Milieulijst, speerpunten o.a. recycleat, civiele hoek, communicatie (o.a. via LAP)
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Niet meer dan nu; actief overleg met Marco Kraakman.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	Dit project richt zich op het aanpassen van de regelingen MIA en VAMIL, die milieuvriendelijke investeringen stimuleren. Deze regelingen moeten bevorderen dat bedrijven meer investeringen gaan doen in duurzaam materiaalgebruik. Er is onderzoek uitgevoerd en dat heeft ertoe geleid dat op de Milieulijst 2016 het fiscaal voordeel is verhoogd voor bedrijfsmiddelen voor circulaire economie. Tevens is er een code toegevoegd voor tapijt met een minimaal percentage gerecycled content. De Regeling is aangepast voor de Algemene Groepsvrijstellingsverordening van de EU. Er is meer ruimte voor het stimuleren van circulaire economie.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	
Planning voor de lopende programmaperiode	Resultaten van de studie worden in 2015 gebruikt om regelingen als Groen Beleggen en de MIA/VAMIL maar ook andere instrumenten ter bevordering van innovatie te richten op circulaire economie. De mogelijkheid van een revolving fund is hier onderdeel van.

B3 Herziening van de BREF Waste Treatment

Titel project	Herziening van de BREF Waste Treatment
Projectcode MBR	B3
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	22/41
Trekker projectteam	Klaas van der Sterren
Deelnemers projectteam	Geen team
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Piet Kruithof (IenM) Marco Kraakman (RWS) (agendaleden) Vereniging Afvalbedrijven BRBS Vergunningverleners (voor zover ze tijd kunnen/mogen maken)
Doel	Inbrengen van de NL positie in de bepaling van nieuwe referentiedocumenten voor afvalbehandeling. Doel is te komen tot een BREF WT die past bij de NL situatie / ambitie. Doel is tevens om ook technieken inbrengen die passen binnen de transitie naar een CE. Hier ligt de link met MBR. Lastig is wel dat een BREF niet direct instrument is om transities te realiseren; uitgangspunt is meer dat het om bestaande en bewezen technieken moet gaan.

Doelgroep van de actie	Uiteindelijk zal het afval behandelende bedrijfsleven geconfronteerd worden met de BREF WT. Dit zal via de bevoegde gezagen lopen (vergunningverlening).
Inhoudelijke omschrijving actie	Lezen van de voorstellen van TWG leden, inbrengen van gevraagde data / gemotiveerde posities. Samenwerking opzoeken tussen lidstaten en met de sector.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee
Stand van zaken per 1-1-2015	Halverwege het proces. Datacollectie afgerond (gegevens NL bedrijven aangeleverd). IEPPCB beoordeelt nu de gegevens en komt gedwee met een concept BREF. Rest van het jaar: Discussie voeren over BAT (best available techniques), over monitoring en het vastleggen van de referentiedocs.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	In 2015 is er door de subwerkgroepen gewerkt aan voorstellen voor BAT conclusies. Concepten hiervan zijn nu en dan gedeeld met vergunningverleners in NL, om te controleren of de suggesties van de werkgroepen aankoersen op werkbare en rechtdoende BAT conclusies. Dit proces eindigde in december 2015, toen het EIPPCB de eerste draft van de BREF WT publiceerde.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Controleren van de 1 ^e draft van de BREF WT. Dit m.n. door weer terug te koppelen naar de vergunningverleners en andere experts. Feedback zal moeten worden aangeleverd en uiteindelijk mogelijk worden verdedigd tijdens werksessies.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Eén van de punten die nu nog niet goed genoeg naar voren komen is hoe gedifferentieerd kan worden tussen grote en kleine bedrijven. De scope van de BREF WT is verbreed waardoor veel kleine bedrijven hier nu ook aan moeten voldoen. Onze (NL) wens is dat er in de BREF voldoende ruimte wordt geboden zodat kleine bedrijven (waar een zwaar BREF regime niet van toepassing is of om andere redenen het doel voorbij schiet) een lichtere versie van de verplichtingen (m.n. administratief) aangeboden krijgen.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	In Europa wordt gewerkt aan de herziening van de BREF Waste Treatment (BREF WT), het referentiedocument voor best beschikbare technieken (BBT) in de afvalverwerkingsindustrie. Deze BBT zijn een instrument om de minimale kwaliteit van afvalverwerking te waarborgen. De BREF WT wordt door bevoegde overheidsinstanties in de lidstaten gebruikt voor het verlenen van vergunningen (de aangevraagde vergunningen worden getoetst aan de BREF WT). De uitdaging ligt in het toewerken naar een ambitieus document, maar waarvoor tevens een groot draagvlak aanwezig is. Hierbij moet de kloof tussen de lidstaten niet worden vergroot: de stand van zaken tussen verschillende lidstaten verschilt soms erg, waardoor het ene land méér inspanning moet leveren om aan de eisen te voldoen dan het andere land.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Resultaat moet een nieuwe BREF WT zijn. Ambitie is dat deze gebruiksvriendelijker is. Doel is geen 'verlaging van de lat' (meer EU lidstaten, dus grotere kloof tussen vóór- en achterlopers), maar minimaal vasthouden van huidige niveau.
Planning voor de lopende programmaperiode	In deze periode moet de BREF al vergaand vorm hebben gekregen. In ieder geval is het eerste concept in dit stadium gereed. Eerste concept: medio 2015. Definitief medio 2016.
Opmerkingen	Zeer omvangrijk proces. Complex. Pragmatiek en samenwerking noodzakelijk. Ook vertrouwen in andere partijen van groot belang (overheid-afvalsector, andere lidstaten).

B4 Toekomstvisie AVI's

Titel project	Toekomstvisie AVI's
Projectcode MBR	B4
Overkoepelende actie VANG-brief	

januari 2014	
Trekker projectteam	Olaf van Hunnik
Deelnemers projectteam	IenM: Marc Pruijn, Jaap Stokking, Inge Smits, Lindsey Wuisan EZ: Patrick Todd VA: Dick Hoogendoorn, Liane Schoonus, Evert-Jan Verbunt. RWS: Olaf van Hunnik
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	N.v.t.
Doel	Inzicht krijgen in de toekomst voor AVI's in Nederland
Doelgroep van de actie	Ministerie IenM, RWS en afvalsector
Inhoudelijke omschrijving actie	Uitvoeren van een scenario onderzoek naar het afvalaanbod in Nederland en Europa om inzicht te krijgen in de toekomst van de AVI's. Met dit onderzoek wordt een visie opgesteld die gebruikt wordt voor de relevante beleidsdocumenten.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee
Stand van zaken per 1-1-2015	Er is door de Rebel Group een scenario onderzoek uitgevoerd naar het toekomstige afvalaanbod in Nederland en Europa. Dit aanbod bepaalt hoe er met de beschikbare capaciteit van de Nederlandse AVI's omgegaan kan worden. Aan de hand van deze analyse is een concept-visie opgesteld. Deze is onder meer besproken in de begeleidingscommissie-LAP. Zowel de resultaten van het scenario-onderzoek als de concept-visie worden nog gecommuniceerd met de Tweede Kamer. Na de reacties van de TK wordt de visie zonodig bijgesteld en gebruikt om het beleid te richten (o.a. LAP3).
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	De scenariostudie is in 2015 afgerond. Op basis van de scenariostudie is in overleg met het ministerie van EZ het beleidskader Afvalverbranding opgesteld. De VA en de begeleidingscommissie LAP3 hebben input geleverd voor het beleidskader. Het document is begin december 2015 naar de Tweede Kamer gestuurd. Zie kamerstukken: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/12/03/6-puntenplan-voor-recycling-van-het-lid-dijkstra-vvd-beleidskader-over-afvalverbranding-duurzaam-stortbeheer . Het beleidskader stond op 17 december 2015 op de agenda van het algemeen overleg van de TK-commissie Circulaire Economie.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	De Europese Commissie is bezig met een Mededeling over Waste-to-Energy. NL zal actief input leveren in de expert groep. Het beleidskader vormt ook uitgangspunt voor het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) dat in 2016 wordt opgesteld. De directie Klimaat, Lucht en Geluid van IenM heeft in 2015 onderzoek laten doen naar de voor- en nadelen van opname van AVIs in ETS en wenst hierover de discussie voort te zetten in 2016.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Nee
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	In opdracht van het ministerie van IenM is een verkenning uitgevoerd naar de toekomst van afvalverbranding in Nederland voor de periode 2015–2022. Afhankelijk van het aanbod van Nederlands en buitenlands restafval zijn er verschillende scenario's denkbaar voor de toekomstige verbrandingscapaciteit in Nederland. Mede op basis hiervan is een beleidskader voor afvalverbranding opgesteld. De kerngedachte is dat in aanloop naar een circulaire economie nog lange tijd behoefte zal zijn aan verbrandingscapaciteit om afvalstromen te verbranden die (nog) niet kunnen worden gerecycled. Vanuit klimaatperspectief is benutting van de restcapaciteit voor verbranding van buitenlands restafval nuttig aangezien in veel Europese landen storten of verbranden zonder energierugwinning namelijk nog de standaard. Verbranding van buitenlands restafval met energierugwinning heeft dan de voorkeur vanwege vermeden stortgasemissies in het land van herkomst en vervanging van fossiele brandstof in Nederland.

Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Visie op de toekomst van de Nederlandse AVI's is verwerkt in LAP3 en andere relevante beleidsdocumenten.
Planning voor de lopende programmaperiode	Opnemen definitieve document in LAP3. Behandeling in de TK na de zomer van 2015. Verwerking in LAP3 in eind 2015/begin 2016.

C1 Verhogen rendement nascheiding

Titel project	Verhogen rendement nascheiding
Projectcode MBR	C1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	13/44
Trekker projectteam	Marco Kraakman
Deelnemers projectteam	Marc Pruijn (IenM) Geert Cuperus (RWS) Marco Kraakman (RWS) Leon Urlings (VA) Max de Vries (BRBS), Anita Westenbroek (FHG)
Overige betrokkenen	Sorteerbranche (interviews, workshop) Maarten Goorhuis (NVRD – agendalid)
Doel	Het verhogen van rendement van sorteerprocessen waardoor meer materiaal beschikbaar komt voor recycling.
Doelgroep van de actie	<ul style="list-style-type: none"> • Rijk (beleid formuleren of wetgeving aanpassen), • Sorteerbranche en afvalinzamelaars (aanpassen werkwijze) • Producenten (ontwerp, toepassen recyclaten).
Inhoudelijke omschrijving actie	<p>Het project kent drie fasen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samen met de sorteerbranche inventariseren van de mogelijkheden de effectiviteit van nascheiding verder te verhogen. 2. De meest kansrijke opties uit fase 1 verder uitwerken (hoe kan/moet het, wie doet wat, voor- en nadelen, etc.) met daarbij een kostenbatenanalyse. 3. Implementatie en uitvoering.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Fase 1 is inmiddels afgerond. Fase 2 bestaat uit meerdere deelprojecten. Voor de 1e fase is een plan/offerte beschikbaar en is opdracht verleend. Voor de 2 ^e fase wordt gewerkt aan een Plan van Aanpak / projectvoorstel.
Stand van zaken per 1-1-2015	Op basis van de resultaten en de interviews is een conceptrapport opgesteld van fase 1 (inventariserend). Naar verwachting wordt het definitieve rapport, na verwerking van de commentaren uit het projectteam, eind januari 2015 opgeleverd.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	<p>De eerste inventariserende fase van het project is afgerond met een eindrapport en gedragen aanbevelingen voor het vervolg. De kern hiervan is dat breed is geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn om het rendement van nascheiding – in de zin van het verlagen van de output van deze installatie dat eindigt bij de verbranding of op de stort – te realiseren, inclusief een inschatting welke van de vele opties als eerste nader moeten worden bekeken/uitgewerkt. Deze eerste fase heeft geleid tot concrete aanbevelingen voor een aantal vervolgprojecten.</p> <p>In fase 2 is het eerste vervolgproject – kort samengevat het uitwerken van een scenario-model om de effecten van sturing in beeld te brengen – opgestart.</p>
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	<p>Nog in het eerste kwartaal van 2016 moet ook vervolgproject 2 – wat zich richt op het stimuleren van afzet van recyclelaaf door het samenbrengen van aanbieder en potentiële afnemer – worden opgestart.</p> <p>Daarnaast is de verwachting dat vervolgproject 1 rond de zomer van 2016v wordt afgerond. Nog in 2016 moet dan worden bepaald wat dit betekent – welke aanbevelingen komen hier uit en hoe gaan we daarmee verder.</p>
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Niet specifiek
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project:	Oranje

groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	
Beschrijving van het project	Centrale doelstelling van het programma VANG is een halvering van materiaal dat eindigt in de AVI of op de stort. Naast huishoudelijk restafval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval is het residu van afvalsortering de derde grote stroom die nog op een van deze manieren wordt verwerkt. Daarnaast zien we grote verschillen binnen de sorteerbranche en mate van doorsorteren, aantal uitgesorteerde componenten, etc. Beide zaken zijn aanleiding voor dit project wat beoogt om samen met de sorteersector boven tafel te krijgen waarom het ene bedrijf zich beperkt tot uitsorteren van enkele stromen en andere meer dan enkele tientallen stromen proberen af te scheiden. Ook moet het project leiden tot aanbevelingen over de gehele breedte van de afvalsector en gericht op het verminderen van de hoeveelheid materiaal die na sortering alsnog eindigt in een AVI of op een stort. Hierbij kunnen wel de volgende kanttekeningen worden gemaakt: - uitsorteren ten behoeve van recycling wordt in beginsel beschouwd als een betere bijdrage aan de realisatie van de circulaire economie dan uitsorteren ten behoeve van secundaire brandstof. - de aanbevelingen van het project mogen in ieder geval niet leiden tot het minder aantrekkelijk maken van bronscheiding.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Kansrijke mogelijkheden om de effectiviteit van de nascheiding te vergroten zijn samen met de markt benoemd, uitgewerkt en geïmplementeerd of minimaal gestart met pilots.
Planning voor de lopende programmaperiode	Definitieve afronding fase 1, inbrengen van voorstellen voor fase 2 in de begeleidingscommissie en opstarten acties uit fase 1. Fase 3 zal naar verwachting plaatsvinden in de volgende programmaperiode.

D1 Afvalscheiding Buitenshuis

Titel project	Afvalscheiding Buitenshuis
Projectcode MBR	D1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	17/48
Trekker projectteam	Jacobine Meijer (RWS)
Deelnemers projectteam	Henny de Jong (IenM) Christa Licher (IenM) Emile Bruls (RWS) Marijn Teernstra (RWS) Paula Huismans (RWS) Frederieke Knopperts (RWS)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Marc Pruijn (IenM) Inge Smits (IenM) Marco Kraakman (RWS) Stuurgroepleden MBR: VA, NVRD, FHG, BRBS input kennis en expertise
Doel	In de KWD-sector komt 5,3 Mton afval vrij (cijfers 2012). Daarvan is 2 Mton restafval dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval en dat wordt verbrand. In aansluiting op de VANG-doelen is het doel om deze hoeveelheid restafval in tien jaar halveren. Dit bereiken we door meer preventie, hergebruik, meer recyclebare producten, meer bron- en nascheiding en uiteindelijke meer en betere recycling tot nieuwe grondstof. En door de norm te versterken dat afval grondstof is, altijd en overal. Onderweg, op school, op het werk en in vrije tijd maken we zichtbaar dat afval grondstof is en wordt het vanzelfsprekend voor mensen dat ze daar ook op de juiste manier mee omgaan.
Doelgroep van de actie	KWD-sectoren: overheid, onderwijs, vrije tijd, vervoer, winkels, horeca, handel, zakelijke dienstverlening, zorg.
Inhoudelijke omschrijving actie	Thuis, onderweg, op het werk, op school en in de vrije tijd ontstaan allerlei soorten afval vergelijkbaar met het afval thuis. Het ministerie van IenM zet met VANG Huishoudelijk afval in op het verminderen van restafval. Ook het afval dat buitenshuis ontstaat en dat vergelijkbaar is met huishoudelijk afval, wil het ministerie verminderen en meer en beter recyclen. De norm moet worden: afval is grondstof, altijd en overal.

	<p>Het meeste afval buitenshuis komt vrij in de bedrijven van de KWD-sector. In dit project onderscheiden we negen KWD-sectoren, waarmee we de komende jaren gefaseerd samenwerken aan de halvering van de hoeveelheid restafval. Het meerjarenprogramma richt zich op de volgende vier sporen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen en kennis verspreiden. 2. Vernieuwen en voorbeeldprojecten. 3. Gedrag en norm afval is grondstof. 4. Preventie en ketens sluiten.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Ja
Stand van zaken per 1-1-2015	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie sector onderwijs, inventarisatie bestaande (internationale) voorbeelden, eerste inzicht in hoeveelheid afval en recycling % per sector. 2. Gesprekken gepland met convenantpartijen, eerder contact met NVRD, contacten bij o.a. gemeenten, onderwijs, zorg, zwembaden, sport. 3. Projectplan 2015 in ontwikkeling, incl. hoofdlijnen meerjarenprogramma. 4. Lopende projecten met gemeenten (sinds 2012), Green Deal NS/ProRail in voorbereiding, pilot Rijkswaterstaat in voorbereiding, Green Deal Afvalvrije festivals in voorbereiding. 5. Diverse artikelen in bladen, excursie gemeenten, presentaties bij congressen en bijeenkomsten.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	<ul style="list-style-type: none"> • Start onderzoek KWD sector, potentieel vermindering restafval. • Agendering en kennisverspreiding via presentaties op congressen, artikelen in bladen en werkconferentie VANG Buitenshuis. • Green Deal met NS en ProRail over 25% reductie afval en 75% recycling van afval van treinreizigers op stations en in treinen. • Green Deal afvalvrije festivals voor schone festivals, 25% afvalreductie, 50% afvalscheiding, hergebruik en recycling en kennisuitwisseling. • Afvalvermindering en -scheiding opgenomen in Green Deal duurzamen bedrijfsvoering zorg. • Evaluatie en advies voor project zwerfafval en gescheiden afvalinzameling op straat van Bronckhorst. • Nulmeting voor project integrale inzameling grondstoffen van huishoudens, bedrijven en uit openbare ruimte in winkelcentrum Kerkelanden door GAD en Hilversum. • Proef Rijkswaterstaat gescheiden inzameling op verzorgingsplaats Smalhorst aan de A28 en start onderzoek afval langs snelwegen. • Publicatie van Richtlijn herkenbare afvalscheiding buitenshuis.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	<ul style="list-style-type: none"> • Vervolg onderzoeken afval in de KWD sector, samenstelling en potentieel vermindering restafval. • Basisinformatie op websites RWS Leefomgeving, MBR en Gemeente Schoon. Verdiepende bijeenkomst(en) n.a.v. de werkconferentie. • Uitvoering projecten in sectoren vervoer, overheid, vrije tijd en onderwijs: NS-ProRail, Rijkswaterstaat, gemeenten, festivals, sportevenementen, middelbare scholen, hoger onderwijs. • Doorontwikkeling Richtlijn herkenbare afvalscheiding buitenshuis. • Stimuleren preventie en scheiding en inzameling kunststof/PMD.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	<p>De belangrijkste uitdagingen en vragen bij de dienstensector zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plastic/PMD/drinkbekers gescheiden inzamelen en recyclen. • Juridische vragen over inzameling van afval/grondstoffen op snijvlak bedrijven, huishoudens en openbare ruimte. • Uniformiteit in te scheiden afvalstromen en herkenbare communicatie daarover, zowel thuis als buitenhuis. <p>De eerste twee punten zijn met elkaar verbonden, het gaat om de rendabele inzameling van afvalstromen bij de dienstensector. Met name voor plastic/PMD is de businesscase niet rond en komt afvalscheiding en inzameling niet van de grond. We bespreken graag met de stuurgroep hoe we deze vicieuze cirkel kunnen doorbreken.</p> <p>Voor het derde punt is het belangrijk dat hierover ook afstemming is tussen MBR en VANG HHA.</p>

Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen / Oranje Kanttekening: het is wel van belang dat er voor plastic/PMD beweging komt in de huidige situatie. Zo niet, dan bestaat het risico dat op termijn voortgang in gedrang komt doordat KWD-bedrijven door hoge kosten afzien van gescheiden inzamelen van kunststoffen/PMD en mogelijk daardoor ook minder ontvankelijk zijn voor afval scheiden in het algemeen.
Beschrijving van het project	De dienstensector is belangrijk in de beweging naar een circulaire economie. Met het programma VANG Buitenshuis helpen we bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties in de dienstensector om hun restafval te verminderen. De sectoren bestaan uit onderwijs, overheid, zorg, vervoer, handel, winkels, horeca, vrije tijd en zakelijke dienstverlening. Er is nog veel te winnen, want de 5,3 Mton afval die er jaarlijks vrijkomt is vergelijkbaar met huishoudelijk afval, maar wordt nog maar voor de helft gerecycled. De dienstensector is daarnaast van belang, omdat het plekken zijn waar iedereen dagelijks komt. Als mensen scheiding en recycling van grondstoffen onderweg, op het werk, op school en in hun vrije tijd vaker tegenkomen laten we zien: afval is grondstof, altijd en overal.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	We werken aan een meerjarenaanpak gericht op vier sporen (1. agendering en verspreiding; 2. vernieuwing en innovatie; 3. Consumentengedrag; 4. preventie en sluiten van keten). Hieronder staan belangrijkste projecten die in 2015 plaatsvinden: <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie gemeente Bronckhorst (afgerond voorjaar 2015). • Pilot RWS verzorgingsplaats A28 Smalhorst (november 2015). • Green Deal NS/Prorail getekend (23 feb) en in uitvoering (tot 2020). • Green Deal afvalvrije festivals is getekend (najaar 2015). • Diverse andere activiteiten zoals workshop Gemeentelijk afvalcongres (19 mrt), kennisbijeenkomst/excursie (najaar), onderzoeken en richtlijn gedragsbeïnvloeding (kleuren, symbolen, instructie en communicatie).
Planning voor de lopende programmaperiode	Zie resultaten. Het is een meerjarenprogramma. Acties voor de volgende programmaperiode komen in het volgende uitvoeringsprogramma.

D2 Communicatie over recycling

Titel project	Communicatie over recycling
Projectcode MBR	D2
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014	-
Trekker projectteam	In de volgende vergadering van de stuurgroep MBR wordt er een voorstel ingebracht om een persoon te benoemen als trekker van het project D2 Communicatie over recycling.
Deelnemers projectteam	In de volgende vergadering van de stuurgroep MBR wordt er een voorstel ingebracht om vanuit iedere convenantorganisatie 1 persoon te laten deelnemen aan het projectteam.
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	-
Doel	Verbeteren van de communicatie over recycling en de projecten die in het kader van het uitvoeringsprogramma MBR worden uitgevoerd. De doelgroep is primair de bedrijven in de afvalrecyclingbranche.
Doelgroep van de actie	Primair bedrijven in de afvalrecyclingbranche. Secundair burgers, politici andere overheden.
Inhoudelijke omschrijving actie	Acties worden uitgewerkt in het momenteel (voorjaar 2016) in voorbereiding zijnde communicatieplan.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Er is een communicatieplan in voorbereiding. Ook wordt momenteel (voorjaar 2016) gewerkt aan een nieuwe website met informatie over het uitvoeringsprogramma MBR.
Stand van zaken per 1-1-2015	N.v.t.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	In 2015 is RWS begonnen met het inrichten van een nieuwe website voor het uitvoeringsprogramma MBR. Het streven is om deze website in april/mei 2016 in de lucht te hebben.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	<ul style="list-style-type: none"> • In 2016 is het communicatieplan opgesteld en vastgesteld. • De nieuwe website MBR is in de lucht. • Starten met diverse communicatieacties over MBR richting de doelgroep.

Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	In het convenant is de volgende actie opgenomen: "de NVRD zoekt via de Landelijke werkgroep Afval Communicatie (LAC), samen met de convenantpartijen, naar mogelijkheden om communicatie richting de burger over recycling te verbeteren." De actie staat in het uitvoeringsprogramma onder project D.2. In 2015 en de eerste helft van 2016 was er trekker van het onderwerp Communicatie over recycling. Ook was het projectteam van Communicatie nog niet ingericht en bemenst. Het was nog niet duidelijk hoe communicatie over recycling vorm gegeven moest gaan worden en welke acties er uitgevoerd moeten gaan worden. Momenteel (voorjaar 2016) is er een communicatieplan in voorbereiding waarin dit soort zaken worden uitgewerkt.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Oranje
Beschrijving van het project	De convenantpartners zoeken naar mogelijkheden om de communicatie over recycling richting de bedrijven in de afvalrecyclingbranche te verbeteren. Er wordt een communicatieplan opgesteld. In dit plan staan concrete acties voor het bevorderen van de communicatie over meer en beter recycling. Ook wordt momenteel (voorjaar 2016) gewerkt aan een nieuwe website met informatie over het uitvoeringsprogramma MBR.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Een vastgesteld communicatieplan. Een aantrekkelijk ogende website met informatie over het uitvoeringsprogramma MBR. Uitvoeren van communicatieacties richting de primaire doelgroep van MBR.
Planning voor de lopende programmaperiode	Uitwerken communicatieplan. Inrichten nieuwe website. Starten met communicatieacties in 2016.

E1 Nieuwe ketenprojecten opstarten

Titel project	Nieuwe ketenprojecten opstarten
Projectcode MBR	E1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	25/19
Trekker projectteam	Henk Hortensius (RWS)
Deelnemers projectteam	Dakafval: Geert Cuperus (BRBS), Marco Kraakman (RWS), Jan Hoeflaken (RWS)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	
Doel	Stakeholders benaderen zodat nieuwe ketens worden aangemeld. Inventariseren en selecteren van de aangemelde kansrijke ketenprojecten. Indien mogelijk opstarten van nieuwe ketenprojecten.
Doelgroep van de actie	Bedrijven, brancheorganisaties
Inhoudelijke omschrijving actie	In overleg met IenM en andere partijen inventariseren van nieuwe ketenprojecten. Vervolgens relevante partijen identificeren en mogelijkheden verkennen.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nog niet.
Stand van zaken per 1-1-2015	Het ketenproject voor dakafval is opgestart. Verder zijn er nog geen nieuwe ketens aangemeld.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Medio 2015 is een start gemaakt met het ketenproject dakafval. Er is een eerste stakeholdersbijeenkomst geweest en er is een ketenanalyse opgesteld. Met de stakeholders en binnen de ketenanalyse is een eerste verkenning naar kansen uitgevoerd.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	De deelnemers aan het ketenproject Dakafval gaan in het voorjaar van 2016 samen met de stakeholders een wensbeeld/eindbeeld opstellen. Uit de ketenanalyse en uit het wensbeeld volgen acties. In de periode daarna zullen de acties uitgewerkt worden door één of meer van de deelnemers aan het ketenproject. Het project Dakafval verloopt voorspoedig en wordt in 2016 voortgezet. <u>Kanttekening bij dit project:</u> het ministerie van IenM heeft begin 2016 besloten tot een herprioritering binnen de bestaande programma's. Hierdoor is er geen financiële ruimte om in het kader van MBR in 2016 nieuwe ketenprojecten op te starten. We gaan wel gewoon door met de

	lopende ketenprojecten, waaronder het project Dakafval.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Er zijn geen knelpunten, behalve dat er vanuit IenM voor het jaar 2016 geen financiële middelen ter beschikking zijn gesteld om nieuwe ketenprojecten op te starten.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	Stakeholders worden benaderd met de vraag of men ideeën heeft over afvalstromen die als nieuwe ketenprojecten kunnen worden opgepakt. In samenwerking met het ministerie van IenM en andere betrokken partijen worden de aangemelde ketenprojecten geïnventariseerd en worden kansrijke ketenprojecten opgestart. Vervolgens worden relevante partijen geïdentificeerd en mogelijkheden verkend. In 2015 is het ketenproject Bitumineus dakafval gestart. Bij dit project wordt samen met de stakeholders uit de keten gekeken of en hoe kan worden gekomen tot ketensluiting of een zo dicht mogelijke benadering daarvan. Momenteel wordt veel bitumineus dakafval verbrand. Hoewel dat in de regel wel gebeurt met terugwinning van energie, gaat daarmee een waardevolle grondstof verloren. Binnen het ketenproject wordt gekeken hoe vrijkomend bitumineus dakafval weer op een hoogwaardige manier kan worden ingezet als grondstof. Daarnaast wordt gekeken welke preventiemaatregelen kunnen bijdragen aan het sluiten van de keten. In 2016 is er binnen het ministerie van IenM een beleidsprioritering waardoor het niet mogelijk is om dit jaar nieuwe ketenprojecten in het kader van MBR op te starten.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Het beoogde resultaat is om de keten zo goed mogelijk te sluiten, maar de milieudruk niet te laten toenemen. Dat houdt onder andere in dat we zorgvuldig moeten omgaan met kritische stoffen zoals PAK, die soms kenmerkend zijn voor (teerhoudend) dakafval.
Planning voor de lopende programmaperiode	<ul style="list-style-type: none"> • In april 2016 tweede stakeholdersbijeenkomst voor het gezamenlijk vaststellen van het wens-/eindbeeld. • Vaststellen acties en alloceren daarvan. • Uitwerken acties door diverse deelnemers.

E2 Stimuleren van ecodesign en design for recycling

Titel project	Stimuleren van ecodesign en design for recycling
Projectcode MBR	E2
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	2/5
Trekker projectteam	Hans Spiegelers (IenM)
Deelnemers projectteam	In de volgende vergadering van de stuurgroep MBR wordt een voorstel ingebracht om vanuit iedere convenantorganisatie 1 persoon te laten deelnemen aan het projectteam.
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	-
Doel	Sluiten van ketens en stimuleren toepassen van secundaire grondstoffen door producenten.
Doelgroep van de actie	Producenten en recyclers
Inhoudelijke omschrijving actie	Het Ministerie van IenM stimuleert ecodesign en design-for-recycling en onderzoekt mogelijkheden voor normstelling voor gerecyclede materiaal in producten en manieren om de marktacceptatie van gerecyclede producten te stimuleren. Zij streeft hierbij naar verbinding met de projecten binnen dit convenant.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	PM
Stand van zaken per 1-1-2015	PM
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	PM

Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	PM
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	PM
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Oranje
Beschrijving van het project	Het ministerie van IenM stimuleert ecodesign en design-for-recycling bij producerende bedrijven en onderzoekt mogelijkheden voor normstelling voor gerecycled materiaal in producten en manieren om de marktacceptatie van gerecyclede producten te stimuleren. Zij streeft hierbij naar verbinding met de andere projecten binnen het convenant MBR.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	PM
Planning voor de lopende programmaperiode	PM

F1 Juridisch en beleidsmatig kader voor einde-afval en bijproduct

Titel project	Juridisch en beleidsmatig kader voor einde-afval en bijproduct
Projectcode MBR	F1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	19/37
Trekker projectteam	Loek Knijff (IenM)
Deelnemers projectteam	John Tieman (IenM/Juridische Zaken) Brenda Simonis (IenM/Juridische Zaken) Olaf van Hunnik (RWS) Joke Teeninga (RWS)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Overleg vindt plaats met o.a.: - Regulier contact met betrokkenen binnen de directie Duurzaamheid van IenM/DGMI en met EZ (m.n. binnen het programma Ruimte in Regels voor Groene Groei). - ILT. - De beleidslijn "afval-of-product" wordt als onderdeel van het komend LAP3 besproken in de begeleidingscommissie LAP. - De beleidslijn wordt besproken met diverse organisaties binnen bedrijfsleven en overheid, proactief en naar aanleiding van vragen.
Doel	Verduidelijking van het onderscheid afval of product binnen het kader van de (EU) wetgeving, zodat stoffen/materialen het etiket 'afval' alléén krijgen waar de afvalwetgeving nodig is om verantwoorde verwerking te borgen.
Doelgroep van de actie	Beleidsmakers en bedrijven die bijdragen aan MBR
Inhoudelijke omschrijving actie	1) Ministeriele regeling met criteria voor glycerine (e.a. stromen). 2) Beleidslijn opstellen voor beoordeling bijproduct c.q. einde-afval. 2a) Rechtsoordelen afgeven (IenM opinie) aan bedrijven, op aanvraag. 3) Uitvoeringsvisie (procesafspraken) voor behandeling van aanvragen rechtsoordeel. 4) Webtoets conformeren aan beleidslijn. 5) Beleidslijn opnemen in LAP3. 6) Overleg over beleidslijn met ILT en RUD's. 7) Bijdragen aan programma Ruimte in Regels voor Groene Groei (RRGG). 8) Bijdrage aan North Sea Resources Roundabout. 9) Inbreng in EU, in kader van nieuw Cie-voorstel herziening afvalrichtlijnen.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee

Stand van zaken per 1-1-2015	Ministeriële regeling glycerine, beleidslijn en uitvoeringsvisie in concept gereed.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	<p>Acties 1 en 2 zijn gereed.</p> <p>- Regeling criteria bijproducten besproken met Europese Commissie en gepubliceerd in Staatscourant).</p> <p>Verder voornaamste inzet op acties 2a, 5, 6, 7 en 9.</p> <p>- Bespreking van definitie "zich ontdoen" met EC.</p> <p>- Beleidslijn "afval-of-product" besproken met ILT, RUD's (o.a. werkgroep afval) en groot aantal stakeholders (naast vnl. bedrijfsleven ook advocatuur).</p> <p>- Twee rechtsoordelen afgegeven (einde-afval), ca. 10 in voorbereiding (einde-afval resp. bijproduct).</p> <p>- LAP3 tekst beleidslijn "afval-of-product" in concept gereed en besproken in de begeleidingscommissie LAP.</p> <p>- Bijdragen aan diverse casussen RRG.</p>
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	<p>- Beleidslijn in LAP 3.</p> <p>- Voortzetting acties 2a, 6, 7 en 9.</p> <p>- Afronden acties 4, 5 en 6.</p> <p>- Nieuwe actie: einde-afval criteria voor opgewerkt oliehoudend afval.</p>
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	<p>Personele capaciteit bij DGMI directie Duurzaamheid is te beperkt. Dit heeft gevolgen voor de voortgang (m.n. acties 2a, 6 en 7 hebben hieronder te lijden).</p> <p>Beschikbaarheid personele capaciteit bij RWS is in de loop van 2015 behoorlijk verbeterd.</p> <p>Moeilijke transitie VTH-diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de nieuwe beleidslijn wordt veelal negatief ervaren (afval-etiket "weghalen", zicht verliezen op risico's). • In feite vraagt de circulaire economie een andere werkwijze van toezicht en handhaving. • Dit vraagt overleg tussen beleid/handhaving op managementniveau.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Oranje
Beschrijving van het project	<p>Veel bedrijven met circulair-economische initiatieven geven aan dat hun initiatief belemmerd wordt of onmogelijk wordt gemaakt door het etiket "afval" dat de overheid toekent aan de stofstroom waarmee zij werken of die zij produceren. Dat het etiket 'afval' wordt toegekend komt doordat de afvalwetgeving uitgaat van een lineaire economie. Op zich is dat goed, want de economie is nog in belangrijke mate lineair. De afvalwetgeving is vaak nodig om te borgen dat afgedankte stoffen en voorwerpen verantwoord verwerkt worden.</p> <p>Maar waar circulair-economische activiteit wordt ontplooid en de 'markt' zelf al goed regelt dat stoffen op verantwoorde wijze in de keten blijven (gezondheid, milieu en hoogwaardigheid geborgd), is de afvalwetgeving niet meer nodig. Het afval-etiket zorgt dan voor onnodige extra eisen bovenop de regelgeving die geldt voor de stof als 'product' en het gebruik ervan. De (Europese) wetgeving biedt de ruimte om dit te onderkennen door géén afval-etiket te plakken. Maar veel overheden zijn vanuit hun op de lineaire economie gestoelde werkwijze hier niet op ingesteld. De RLI en de Commissie Corbey signaleren dit en roepen op tot beleid om de benodigde transitie te faciliteren. IenM pakt dit op in het kader van de programma's Van afval naar grondstof (VANG), Ruimte in Regels voor Groene Groei (RRGG, samen met EZ) en in het convenant Meer en beter recycelen.</p>
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	<ol style="list-style-type: none"> 1. ministeriele regeling (gereed) 2. beleidslijn/leidraad (gereed) 2a. rechtsoordelen (einde-afval en bijproduct) 3. uitvoeringsvisie (procesafspraken) rechtsoordelen 4. webtoets conform beleidslijn 5. beleidslijn in LAP3 6. overleg over beleidslijn met ILT en RUD's 7. bijdragen in Kamerbrieven VANG, RRG

	8. bijdragen North Sea RR 9. bijdragen aan EU-overleg afvalwetgeving
Planning voor de lopende programmaperiode	ad 5: beleidslijn in LAP3: eindconcept maart 2016 3 en 4: kwartaal 3 in 2016 Overig: doorlopend

F2 Nieuwe nationale criteria voor einde-afval en bijproduct

Titel project	Nieuwe nationale criteria voor einde-afval en bijproduct
Projectcode MBR	F2
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	19/37
Trekker projectteam	Olaf van Hunnik (RWS)
Deelnemers projectteam	Er is geen formeel projectteam. Relevante betrokkenen zijn marktpartijen die een stroom aandragen, RWS, ILT, RUD's en IenM.
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Marktpartijen kunnen een wens indienen voor een regeling. Een regeling wordt opgesteld door IenM in nauwe samenwerking met het GrondstofPanel (RWS, ILT, RUDs, RIVM). Per geval kunnen stakeholders betrokken worden.
Doel	Doel is het onderzoeken van aangedragen stromen door marktpartijen of nationale criteria voor einde-afval en bijproducten mogelijk zijn. Indien dit mogelijk lijkt kan worden overgegaan tot het opstellen van deze criteria per stroom.
Doelgroep van de actie	Marktpartijen en bevoegd gezag.
Inhoudelijke omschrijving actie	1) marktpartijen dragen stromen aan 2) prioriteren stromen door IenM 3) per stroom projectgroep (markt en overheid) formeren die zich over de inhoud buigt 4) vaststellen criteria door IenM in overleg met GrondstofPanel
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Op dit moment wordt gewerkt aan een projectplan voor nationale criteria voor einde-afval voor (vloeibare) brandstoffen uit afvalstromen.
Stand van zaken per 1-1-2015	Zoals al met de tweede wijziging van LAP2 is aangekondigd wordt gekeken naar de mogelijkheden voor nationale criteria voor einde-afval voor (vloeibare) brandstoffen uit afvalstromen.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Eind 2015 is begonnen met de studie naar criteria voor einde-afval voor vloeibare brandstoffen uit afvalstromen. Van de Benelux secretariaat is een aanbeveling voor einde-afval voor oud-papier opgesteld. http://www.benelux.int/nl/nieuws/selectief-ingezameld-en-gesorteerd-papier-de-benelux-geen-afval-meer . In overleg tussen IenM, ILT en RWS is hier naar gekeken. De aanbeveling wordt in Nederland gezien als een goed startpunt voor verder overleg tussen overheden maar ook de branche.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	In 2016 zal verder gegaan worden met de criteria voor einde-afval voor vloeibare brandstoffen. De planning is om dit in 2016 af te ronden. Voor criteria voor einde-afval van oud-papier kan dit jaar overleg plaatsvinden met de branche om te kijken hoe het voorstel vanuit de Benelux verder gebracht kan worden. Omdat alleen nieuwe criteria worden opgesteld als er vanuit de branche hieraan behoefte is, ligt het initiatief om dit door te pakken bij de branche.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Nee
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	De vaststelling of een stof een afvalstof is of niet kan op verschillende wijzen worden vastgelegd. Op Europees niveau door een EU-Verordening, nationaal door een ministeriële regeling of per case een beoordeling. Het onderzoeken of er een ministeriële regeling kan worden gemaakt, gebeurt alleen als dit op verzoek is van marktpartijen. Dit omdat het alleen zinvol is een regeling op te stellen als vanuit de markt

	hieraan behoefte is.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Er is geen concreet resultaat gedefinieerd. Per geselecteerde stroom zal het resultaat zijn te komen tot nationale criteria.
Planning voor de lopende programmaperiode	In de komende tijd wordt een actieplan voor vloeibare brandstoffen opgesteld en uitgevoerd. Deze actie heeft geen exacte planning. Mijlpalen zullen zijn de selectie van stromen en het vastleggen van nationale criteria daarvoor.
Opmerkingen	Er is geen kader voor afweging voor welke stroom criteria ontwikkeld moeten worden.

F3 Webtoets oordeel afvalstatus

Titel project	Webtoets oordeel afvalstatus
Projectcode MBR	F3
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	19/37
Trekker projectteam	Olaf van Hunnik (RWS)
Deelnemers projectteam	RWS, ILT en IenM
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Op case bij case basis worden marktpartijen en de relevante bevoegde gezagen betrokken.
Doel	Het ondersteunen van marktpartijen en anderen bij de beoordeling van de afval-status van een materiaal of product.
Doelgroep van de actie	Bedrijven en bevoegd gezag.
Inhoudelijke omschrijving actie inclusief een beschrijving van de activiteiten	Er is een webtoets 'afval of grondstof' ontwikkeld door RWS Leefomgeving. Dit is de centrale plek waar toetsingen door derden kunnen worden uitgevoerd. Het gaat hier niet om algemene criteria maar om case-by-case oordelen. Het bevoegd gezag kan de web-toets ook gebruiken als hulpmiddel om een case te toetsen. De tool is recent gelanceerd. RWS wacht de ervaringen af en zal op basis daarvan waar nodig de tool bijwerken. Een belangrijk element is de review van een eigen beoordeling door RWS. Deze review heeft geen juridische basis. Daarvoor is een nadere verankering van de rol en functie van RWS nodig.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee
Stand van zaken per 1-1-2015	De webtoets is beschikbaar gesteld. De case bij case beoordeling kan dus gaan lopen. Voor het verankeren van rechtsoordelen door RWS is nog aanvang gemaakt.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	De webtoets wordt gebruikt. Uit het gebruik is duidelijk geworden dat er verbeteringen kunnen worden gedaan aan de Webtoets. Ongeveer 15 casussen zijn ingediend voor een rechtsoordeel. Samen met verzoeken voor een rechtsoordeel die voor het gebruik van de webtoets zijn ingediend, zijn deze opgepakt. Hierin is nog wel een achterstand door beperkte capaciteit in 2015.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Er wordt een aanpassing van de webtoets voorzien. Dit om de webtoets o.a. aan te laten sluiten bij het beleid zoals dat in LAP3 opgenomen gaat worden voor afval of geen afval. De casussen waarvan via de webtoets een rechtsoordeel wordt gevraagd, worden opgepakt. De achterstand in verwerking van casussen wordt ingelopen.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Nee
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Oranje
Beschrijving van het project	Er is een webtoets 'afval of grondstof' ontwikkeld door RWS Leefomgeving. Hiermee wordt beoogd marktpartijen en anderen te ondersteunen bij de beoordeling van de afval-status van een materiaal of product. De webtoets is de centrale plek waar toetsingen door derden kunnen worden uitgevoerd. Het gaat hier niet om algemene criteria maar om case-by-case oordelen. Het bevoegd gezag kan de webtoets

	ook gebruiken als hulpmiddel om een case te toetsen. De tool is recent gelanceerd. RWS wacht de ervaringen af en zal op basis daarvan waar nodig de tool bijwerken.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	De webtoets is beschikbaar gesteld en wordt actueel gehouden (dit houdt in dat veranderingen in wet- en regelgeving worden geïmplementeerd in de webtool). Voor het verankeren van de rechtsoordelen bij RWS wordt nu beschreven wat hiervoor geregeld moet worden.
Planning voor de lopende programmaperiode	Er zijn nog geen concrete acties benoemd. RWS Leefomgeving volgt het gebruik van de webtoets op.

F4 / F5 Stroomlijnen van stoffenregelgeving/stoffenbeleid en recycling

Titel project	Stroomlijnen van stoffenregelgeving/stoffenbeleid en recycling
Projectcode MBR	F4 / F5 (samengevoegd)
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	18/36
Trekker projectteam	Loek Knijff (IenM)
Deelnemers projectteam	Cees Luttkhuizen (IenM), Hans Meijer (IenM), Martien Janssen (RIVM), Marco Kraakman (RWS), Peter Frijns (IenM), Emiel de Bruijne (IenM), Mireille Reijme (RWS), Bas van Huet (RWS)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	Marja Achterberg (RWS, expert afvalwetgeving) Bedrijfsleven: doorlopend overleg met sectoren hard-PVC-recycling en EPS-recycling (piepschuim), inclusief NRK. Sector van hard-PVC recycling kan als voorbeeld/pilot fungeren voor de onderzoeken oplossingsrichting. ILT (uitvoering EVOA), RUD's (uitvoering Wabo)
Doel	Komen tot Europese beleidslijn voor het raakvlak tussen het stoffenbeleid en het recycling beleid met goede balans tussen de doelen van beide beleidsvelden. Binnen wettelijke mogelijkheden optimaal vereenvoudigen van handel in recycleat dat gevaarlijke stoffen (SVHC's) bevat maar dat milieuverantwoorde (en hoogwaardige) toepassing vindt. Hier wordt ook gekeken naar de registratieverplichtingen van REACH versus het gebruik van recycclaten wanneer stoffen zijn geproduceerd uit afvalstoffen en als product op de markt worden gebracht. De herkomst van de grondstoffen kan in het laatste geval gevarieerder en onbekender zijn dan bij de productie uit primaire grondstoffen. Dit kan afname door producenten tegenhouden.
Doelgroep van de actie	Bedrijven (producenten van recycleat t/m eindverwerkers). Bevoegden gezagen uitvoering en handhaving afvalwetgeving.
Inhoudelijke omschrijving actie	<ul style="list-style-type: none"> • Zicht op de belangrijkste materiaalstromen waarin 'legacy' SVHC's of POP's zitten. • Opstellen van een beleidslijn. • Overleg met recyclingsectoren waar dit speelt, gericht op ontwikkeling, erkenning en behoud van verantwoorde recycling (d.w.z. geen verspreiding van SVHC's/POP's in het milieu). • In EU bepleiten resp. ontwikkelen van integrale beoordeling van alle milieuaspecten bij de keuze tussen vernietigen en recyclen. • Het internationale stoffenbeleid (met name REACH, de POP-verordening en het Verdrag van Stockholm) meer richten op de circulaire en biobased economie. Het is nu vooral gefocust op het uitfasen van bepaalde gevaarlijke stoffen. Hierdoor is het op de markt brengen van bepaalde gevaarlijke stoffen of producten waar die stoffen in zitten verboden of aan bepaalde beperkingen of voorwaarden gebonden. Dit kan recycling van materialen die betreffende stoffen bevatten onnodig belemmeren (bijv. kunststof, glas, papier, behandeld hout). Doel zou moeten zijn om die belemmeringen weg te nemen die haaks staan op het doel het gebruik van afvalstoffen als secundaire grondstof te bevorderen zonder dat voor zo'n belemmering vanuit oogpunt van milieubescherming een concrete rechtvaardiging voor bestaat. • Inventarisatie onder marktpartijen wat de omvang is van de recyclingstromen die met stoffenbeleid in lijn gebracht moeten worden • Afstemmen beleidslijn/standpunt met EZ en branches

	<ul style="list-style-type: none"> • Met ILT en RUD's mogelijkheden identificeren voor verlichting van vereisten afvalwetgeving voor recyclaten • Pilots voor concrete casussen, eventueel in het kader van North Sea Resources Roundabout. • Inbreng in EU. • IenM en EZ werken samen aan de voorbereiding van een integraal standpunt over het afval- en stoffenbeleid en starten van discussie in Europa. • Wat betreft REACH en het gebruik van recyclaten wordt per casus bekeken wat de mogelijkheden zijn.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	De voorgestane beleidslijn is op hoofdlijnen verwoord in het Nederlandse antwoord op de consultatie die de EC heeft uitgezet over de circulaire economie, medio 2015. Valt onder offerte RWS beleidsondersteuning voor DGMI 2015.
Stand van zaken per 1-1-2015	Eerst inventarisatie uitgevoerd, in 2015 opvolging organiseren. Inventarisatie op basis van monitoringsdata is geprobeerd, maar die gegevens bleken onvoldoende specifiek om iets te concluderen.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidslijn uitgedragen in EC consultatie. • In VN-verband (Verdrag van Stockholm) en EU-verband het thema op de agenda gezet (bewustmaking). • In besluitvorming VN en EU ruimte bepleit en gekregen voor recycling van EPS (piepschuim) dat gezuiverd is van HBCDD. • In EU comité kaderrichtlijn afvalstoffen beleidslijn naar voren gebracht t.a.v. recycling cadmium- of loodhoudend hard PVC. • Casus hard-PVC-recycling ingebracht in North Sea Resources Roundabout (NSRR).
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Bovenstaande acties lopen allemaal door. NSRR casus PVC zal in 2016 in belangrijke mate uitwerking krijgen (i.s.m. BE en VK). Daarnaast wordt een beleidslijn opgesteld voor de implementatie van het concept "low-POP content" van de EU POPs verordening. Recente RvS uitspraak heeft tot onduidelijkheid geleid. Dit kan een knelpunt vormen voor grote stromen grond-, olie- en plantenafval.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Voorstel van de trekker van dit project is om de projects F.4 en F.5 samen te voegen tot één project. Ze gaan beide over hetzelfde onderwerp. Daarnaast wordt opgemerkt: <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk knelpunt vormt de kwestie 'low POP content' (zie hierboven). • Verder geen bijzondere knelpunten (afgezien van beperkt beschikbare personele capaciteit). • Naar verwachting in EU-verband in 2016 geen onomkeerbare beleidsontwikkelingen die de door NL voorgestane beleidslijn blokkeren.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	<p>Oranje</p> <p>Acties lopen en starten, maar bij onvoldoende voortgang/succes kunnen grote problemen ontstaan voor belangrijke recyclingstromen.</p>
Beschrijving van het project	Informeel doorlopend overleg met sectoren hard-PVC-recycling en EPS-recycling (piepschuim), inclusief NRK. Het doel van dit project is te komen tot een Europese beleidslijn voor het raakvlak tussen het stoffenbeleid en het recycling beleid met goede balans tussen de doelen van beide beleidsvelden. Het internationale stoffenbeleid (met name REACH, de POP-verordening en het Verdrag van Stockholm) meer richten op de circulaire en biobased economie. Het is nu vooral gefocust op het uitfasen van bepaalde gevaarlijke stoffen. Hierdoor is het op de markt brengen van bepaalde gevaarlijke stoffen of producten waar die stoffen in zitten verboden of aan bepaalde beperkingen of voorwaarden gebonden. Dit kan recycling van materialen die betreffende stoffen bevatten onnodig belemmeren (bijv. kunststof, glas, papier, behandeld hout). Doel zou moeten zijn om die belemmeringen weg te nemen die haaks staan op het doel het gebruik van afvalstoffen als secundaire grondstof te bevorderen zonder dat voor zo'n belemmering vanuit oogpunt van milieubescherming een concrete rechtvaardiging voor bestaat.
Omschrijving beoogd resultaat, op	Rapportage (notities, eventueel rapport, bijdragen aan beleidsnota's en

te leveren product en/of eventuele tussenproducten	position paper voor EU-overleg).
Planning voor de lopende programmaperiode	kwestie "low POP content" ≤ Q2 Overige acties doorlopend
Opmerkingen	Capaciteit DGMI+RWS is onvoldoende. Daarnaast verschil in standpunten: Europa wil het stoffenbeleid strenger, terwijl NL het ruimer wil handhaven. Dit verschil in visie maakt voortgang lastig.

F6 Kansen en belemmeringen bij import en export

Titel project	Kansen en belemmeringen bij import en export
Projectcode MBR	F6
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	21/40
Trekker projectteam	Leon Urlings (VA)
Deelnemers projectteam	Hans Koning (FHG) Max de Vries (BRBS) Walter van Wagenberg (Indaver) Jan van Zon (Sita) Marco Kraakman (RWS) José Vos (Attero) Mark Lamers (Baetsen) Sander Karremans (Van Vliet Groep) Michael Visser (Sortiva)
Overige betrokkenen	N.v.t.
Doel	Wegnemen onnodige belemmeringen bij import en export t.b.v. recycling maar tevens in kaart brengen waar belemmeringen juist nodig zijn en blijven om (hoogwaardige) recycling te (blijven) realiseren.
Doelgroep van de actie	Min IenM en EU voor het uitvoeren van aanbevelingen. Bevoegd gezag voor het implementeren van verbeteropties. Recyclingsector voor het implementeren van kansen en voorstellen.
Inhoudelijke omschrijving actie	Bedrijven ervaren de regelgeving in het kader van EVOA op een aantal punten als onnodig beperkend. Beoogd wordt om in eerste instantie aan de hand van een inventarisatie bij bedrijven problemen nader in beeld te brengen/concretiseren
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nog op te stellen.
Stand van zaken per 1-1-2015	De werkzaamheden moeten nog starten.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Een bijeenkomst geweest op 29 sept 2015. De interpretatie van de EVOA regelgeving blijkt in NL veel strikter te gebeuren dan in de ons omliggende landen. De case by case benadering die Vlaanderen hanteert wordt door het bedrijfsleven beter gewaardeerd. Bij bedrijfsovernames kunnen EVOA beschikkingen niet overgezet worden (zoals bijvoorbeeld milieuvergunningen). Er is een (redelijk uitgebreide) lijst opgesteld van knelpunten.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	De huidige trage beoordeling van export aanvragen geeft voor de afvalbedrijven veel problemen. De koppeling van de exportbelasting aan de EVOA export dossiers levert veel problemen op in de uitvoering, en resulteert in lange wachttijden tot dat de beschikking vertrekt kan worden. Het verdient grote voorkeur vanuit het bedrijfsleven deze 'bottle neck' met prioriteit aan te pakken. Het lijkt doelmatig de verbeterpunten stuk voor stuk verder uit te werken. Mogelijk kan een interregionale arbitragecommissie enerzijds meer flexibiliteit in import en export bieden en kan anderzijds meer zekerheden bieden voor overheden zonder dat dit ten koste gaat van de rechtszekerheid. De North Sea Recource Roundabout kan in dit kader kansen bieden.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	De huidige lange wachttijden voor het uiteindelijk toekennen van de EVOA export beschikking 'vertroebeelen' het overleg enigszins.
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet	Oranje

of nauwelijks voortgang	
Beschrijving van het project	Grensoverschrijdend transport van afval is op EU-niveau geregeld en valt onder de EVOA regelgeving. Een level-playing-field wordt als positief ervaren. Er heeft een inventarisatie van de belangrijkste belemmeringen plaatsgevonden. Hierbij is gebleken dat de Nederlandse interpretatie soms als belemmerend ervaren wordt. Hopelijk kan de huidige achterstand in het beschikbaar van EVOA exportaanvragen op redelijke termijn weggewerkt worden, zodat de werkgroep leden zich kunnen concentreren op het formuleren en wegnemen van andere belemmeringen.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Dit zal nog concreet worden omschreven. Het eindresultaat moet zijn een optimale werking van de import en export van afvalstoffen ten behoeve van recycling
Planning voor de lopende programmaperiode	In deze programmaperiode wordt een projectplan opgesteld en worden betrokkenen uitgenodigd voor een projectteam.
Opmerkingen	Het lijkt wenselijk wanneer de uitkomsten van dit project nog kunnen worden meegenomen bij het opstellen van LAP3 omdat daar de beleidslijn voor afval / geen-afval voor de komende jaren wordt uitgewerkt. Het is nog niet te voorzien of dit haalbaar is.

F7 Ruimte in Regels voor Groene Groei

Titel project	Ruimte in Regels voor Groene Groei
Projectcode MBR	F7
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014/april 2015	18/36
Trekker projectteam	John Butter (EZ); Henk Hortensius (RWS team)
Deelnemers projectteam	John Butter (EZ), Lindsey Wuisan (IenM) Henk Hortensius (RWS LO) vacature (RVO), Albert Moerkerke (a.i.)
Overige betrokkenen	Freek van Eijk (Race coalitie), inbreng casus Diverse partijen zoals Infomil, ILT, NEN
Doel	Signaleren en waar mogelijk wegnemen van belemmeringen mbt wet- en regelgeving als het gaat om Groene Groei.
Doelgroep van de actie	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsleven (uiteindelijke doelgroep) • Beleidsmedewerkers van het Rijk • Vergunningverleners, toezichhouders
Inhoudelijke omschrijving actie	Samen met interne en externe partijen (o.a. Race coalitie) worden belemmeringen op het gebied van wet- en regelgeving m.b.t. VANG (en BBE) geïnventariseerd. Er wordt gewerkt aan de hand van concrete casus. Samen met beleidsmedewerkers van diverse ministeries wordt gezocht naar mogelijke oplossingsrichtingen.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Werkprogramma 2015 en communicatieplan zijn opgesteld.
Stand van zaken per 1-1-2015	Programma loopt. Circa 150 belemmeringen zijn geïdentificeerd.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Alle belemmeringen uit 2014 zijn opgepakt en grotendeels afgerond Belemmeringen uit 2015 zijn eveneens grotendeels opgepakt. Er zijn inhoudelijke bijdragen geleverd aan fundamentele vraagstukken, oa rond afval / geen afval, REACH en EVOA
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	In 2016 worden de belemmeringen uit 2015, en nieuwe belemmeringen die dit jaar worden aangedragen, opgepakt. Daarnaast zullen weer inhoudelijke bijdragen worden geleverd aan inhoudelijke en fundamentele vraagstukken die het programma heeft opgepakt.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Nee
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet	Groen

of nauwelijks voortgang	
Beschrijving van het project	Ruimte in Regels voor Groene Groei! Een programma van de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Milieu om innovatieve investeringen mogelijk te maken. Dit programma zet zich samen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Rijkswaterstaat Leefomgeving in om innovatieve investeringen van ondernemers mogelijk te maken. Dit doen we door samen met ondernemers, beleid en uitvoering te zoeken naar meer ruimte in wet- en regelgeving.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Waar mogelijk verduidelijking en/of aanpassing van bestaande wet- en regelgeving. Voortgang en resultaten worden opgenomen in Informatiebladen en gepubliceerd.
Planning voor de lopende programmaperiode	Eind 2015 150 'VANG' belemmeringen opgepakt en zoveel mogelijk opgelost. In 2015 zullen weer nieuwe belemmeringen worden aangemeld. Het programma loopt door in 2016.
Opmerkingen	Oplossen van belemmeringen is maatwerk. Veelal betreft het langdurende complexe vraagstukken met een relatie met EU wetgeving.

Bij onderstaande projecten G.1, G.2, G.3 en G.4 gaat het niet om de MBR-projecten zelf. Deze zijn al afgerond. Het gaat nu specifiek om de opvolging van een afgerond project. Mogelijk is er bij de onderstaande projecten sprake van een andere samenstelling van het projectteam en/of een andere trekker dan tijdens het MBR-project zelf het geval was.

G1 Monitoren van het effect van EoW-criteria voor puingranulaat (opvolging van een afgerond project)

Titel project	Monitoren van het effect van EoW-criteria voor puingranulaat (opvolging van een afgerond project)
Titel oorspronkelijk project	Vaststellen van EoW-criteria voor puingranulaat
Projectcode MBR	G1
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014	
Trekker projectteam	Geert Cuperus (BRBS)
Deelnemers projectteam	Marco Kraakman (RWS) Max de Vries (BRBS)
Overige betrokkenen	Recyclingbedrijven
Doel	Monitoren of de vaststelling van de einde afval criteria voor puingranulaat de gewenste uitwerking heeft. Medio 2016 wordt gekeken of de producenten gebruik maken van de regeling en of deze naar wens werkt (d.w.z. of het de inzet van granulaat daadwerkelijk stimuleert).
Doelgroep van de actie	Exploitanten van recyclingbedrijven
Inhoudelijke omschrijving actie	Door middel van interviews de werking van de productstatus van puingranulaat beoordelen.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee, dit wordt in 2016 opgesteld.
Stand van zaken per 1-1-2015	De productstatus is ingevoerd en nu moet worden gemonitord of er gebruik van wordt gemaakt door de recyclingsector.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Hier is in 2015 geen actie op ondernomen. Dit is ook logisch omdat de criteria pas in dat jaar zijn vastgelegd in een ministeriele regeling.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	In de loop van 2016 moet hier wel naar gekeken worden, ook al omdat er signalen uit de praktijk komen dat er nog regelmatig discussie is tussen marktpartijen en ILT.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	In de werkplanning van RWS is hier in ieder geval nog geen rekening mee gehouden. Opstarten van een monitoringtraject lijkt in eerste instantie ook vooral op het pad van de BRBS te liggen. Voorstel aan de stuurgroep MBR: - verzoek aan de BRBS om een monitoringproject te starten. - beslissen of dit project vermeld moet worden op de nieuwe website MBR (het gaat hier om de opvolging van acties vanuit een eerder afgerond MBR-project).
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning	Oranje

rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	
Beschrijving van het project	Met ingang van februari 2017 is het mogelijk om voor puingranulaat de productstatus te verkrijgen. Doel hiervan is om – als dat milieuhygiënisch verantwoord is – het materiaal onder de werking van de afvalregelgeving uit te halen en zo gebruik van het materiaal eenvoudiger te maken. Omdat dit het eerste voorbeeld is van een set van nationale Einde Afvalcriteria is het interessant om te bezien hoe dit in praktijk uitwerkt. Wordt er gebruik van gemaakt, ervaren marktpartijen het ook als een stimulans voor het gebruik van recyclaat, lopen marktpartijen nog tegen onverwachte zaken op. Dit project is bedoeld om de effecten van de invoering van deze criteria in beeld te brengen en hier eventueel conclusies aan te verbinden (voor deze criteria zelf of voor het formuleren van andere nationale criteria in de toekomst).
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Inzicht in de werking van de EoW status en eventuele verbeterpunten helder krijgen
Planning voor de lopende programmaperiode	Medio 2016 vindt de monitor plaats. De resultaten worden gerapporteerd aan de stuurgroep

G2 Monitoring van het effect van afvalbelasting (opvolging van een afgerond project)

Titel project	Monitoring van het effect van afvalbelasting (opvolging van een afgerond project)
Titel oorspronkelijk project	Fiscale instrumenten ter bevordering van recycling
Projectcode MBR	G2
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014	31
Trekker projectteam	Ministerie van IenM
Deelnemers projectteam	Robin Hamerlinck (IenM), Marco Kraakman (RWS)
Overige betrokkenen	ILT
Doel	Monitoren welke effecten de belasting en de exportheffing hebben op de import en de export van afval voor recyclings- en verbrandingsdoeleinden.
Doelgroep van de actie	RWS en ILT
Inhoudelijke omschrijving actie	Nagaan wat er is gebeurd met de import en export van brandbare en recyclebare afvalstromen.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	Nee.
Stand van zaken per 1-1-2015	Belasting op storten en verbranden in werking. Aan de exacte vormgeving van de exportheffing wordt nog gewerkt.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Deze actie is in 2015 nog niet opgepakt, ook al omdat de exportheffing pas halverwege 2015 in werking is getreden.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Dit hangt mede af van de lopende discussies over de toekomst van de exportheffing. Zo zijn er signalen vanuit de ILT over de uitvoerbaarheid, het feit dat veel kennisgevers nu meerdere kleine kennisgevingen doen in plaats van enkele grote. Ook zijn er nog steeds discussies over het belasten van de aangevraagde hoeveelheid versus het belasten van de werkelijk overgebrachte hoeveelheid. Al deze discussies maken het lastig om in te schatten of het zinvol is om hier in 2016 werk van te maken en in welke vorm.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Niet specifiek. Voorstel aan stuurgroep MBR: beslissen of dit project vermeld moet worden op de nieuwe website MBR. Trekker van dit project (Marco Kraakman) is van mening dat dit niet nodig is (het gaat hier om de opvolging van acties vanuit een eerder afgerond MBR-project).
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen

Beschrijving van het project	Monitoren welke effecten de belasting en de exportheffing hebben op de import en de export van afval voor recyclings- en verbrandingsdoeleinden. Nagaan wat er is gebeurd met de import en export van brandbare en recyclebare afvalstromen.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Inzicht in de werking van de belasting en de exportheffing.
Planning voor de lopende programmaperiode	Nog nader te bepalen. Als we dit laten meelopen met de reguliere monitoring komen gegevens over 2015 op zijn vroegst eind 2016 (mogelijk pas in 2017 beschikbaar). Een specifieke extra actie is mogelijk maar vraag extra tijd / inspanning.
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Nog bezien of 2015 al een goed meetjaar is – mogelijk is 2016 beter. • Onzekerheid is de toekomstige beschikbaarheid van de juiste data (i.v.m. voorgenomen ICT-aanpassingen bij ILT).

G3 Indicatief volgen van implementatie van regeling voor grof huishoudelijk afval (GHA) (opvolging van een afgerond project)

Titel project	Indicatief volgen van implementatie van regeling voor grof huishoudelijk afval (GHA) (opvolging van een afgerond project)
Titel oorspronkelijk project	Implementatie en werking regeling voor grof huishoudelijk afval (GHA)
Projectcode MBR	G3
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014	23
Trekker projectteam	Ianthe Nieuwenhuis (MinIenM), Marco Kraakman (RWS)
Deelnemers projectteam	Bas van Huet (RWS)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	
Doel	Monitoren of de invoering van de GHA regeling goed verloopt.
Doelgroep van de actie	Ministerie van IenM en RWS
Inhoudelijke omschrijving actie	Door het bekijken van de monitoringsdata nagaan of de regeling voor GHA door gemeentelijke milieustraten goed wordt ingevoerd.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	
Stand van zaken per 1-1-2015	In 2015 is er onderzocht of de implementatie van de regeling voor GHA goed verloopt. In februari 2017 moet worden bekeken of de implementatie afdoende vordert.
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Deze actie is in 2015 nog niet opgepakt als aparte actie omdat in dat jaar al de onderzoeken van ILT en Tauw zijn verschenen.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Het is nog te kort na de vorige analyse (2015) om hier in 2016 al werk van te maken. Zoals al eerder aangekondigd wordt dit pas in 2017 opgepakt. Aan de hand van de gegevens van gemeenten (CBS-enquête) wordt dan nagegaan of we iets kunnen zeggen over het aantal bakken dat de verschillende gemeenten inmiddels op de milieustraat hebben en vooral of hier een stijgende lijn in valt te bespeuren.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Niet specifiek. Voorstel aan stuurgroep MBR: beslissen of dit project vermeld moet worden op de nieuwe website MBR (het gaat hier om de opvolging van acties vanuit een eerder afgerond MBR-project).
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	Sinds 2013 gelden speciale regels voor het apart houden van componenten van grof huishoudelijk afval op gemeentelijke milieustraten. Eind 2014 en begin 2015 is door respectievelijk ILT en Tauw gekeken naar de implementatie en de effectiviteit van deze regelgeving. Er zijn stappen gezet, maar er is ook nog steeds het nodige te verbeteren. Met enige regelmaat wordt opnieuw gekeken naar de

	voortgang die wordt geboekt. Het eerstvolgende meetmoment zal plaatsvinden medio 2017.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Conclusies over de mate van implementatie van de regeling.
Planning voor lopende programmaperiode	Februari 2017: update van de mate van implementatie.
Opmerkingen	We gaan op basis van de beschikbare monitoringdata na in hoeverre gemeenten de stromen uit de regeling ook daadwerkelijk gescheiden houden en maken hiervan een vergelijking over de laatste jaren. We kijken hierbij alleen naar het al dan niet aanwezig zijn van de voorzieningen en niet naar de eventuele nascheiding van niet direct gescheiden materialen. Het geeft dus wel een indicatie van de implementatie maar geen totaalbeeld.

G4 Onderscheid tussen hoog- en laagwaardige recycling bij grensoverschrijdend transport verwerken in LAP3 (opvolging van een afgerond project)

Titel project	Onderscheid tussen hoog- en laagwaardige recycling bij grensoverschrijdend transport verwerken in LAP3 (opvolging van een afgerond project)
Titel oorspronkelijk project	Onderscheid hoog- en laagwaardige recycling bij grensoverschrijdend transport
Projectcode MBR	G4
Overkoepelende actie VANG-brief januari 2014	26
Trekker projectteam	Marco Kraakman (RWS)
Deelnemers projectteam	Marco Kraakman (RWS)
Overige betrokkenen inclusief de wijze waarop zij worden betrokken	ILT
Doel	Opnemen van het onderscheid tussen hoog- en laagwaardige recycling bij grensoverschrijdend verkeer van afval in LAP3.
Doelgroep van de actie	Ministerie van IenM en RWS
Inhoudelijke omschrijving actie	Opnemen in de beleidstekst en de relevante sectorplannen van LAP3.
Is er een projectplan/offerte beschikbaar voor meer info (ja/nee)	
Stand van zaken per 1-1-2015	ILT heeft geoordeeld dat het mogelijk is het onderscheid te maken. Nu moet het worden opgenomen. Of dit daadwerkelijk aan de orde komt hangt ook af van het project 'hoogwaardige recycling' (project A.1).
Terugkijken: wat is er bereikt in 2015?	Deze actie is nog niet actueel.
Vooruitkijken: wat zal er in 2016 uitgevoerd gaan worden?	Op dit moment is er nog geen concreet voornemen om de ontwikkelde methodiek voor hoogwaardige recycling al op sectorplan-niveau in het LAP door te voeren. Hiervoor wordt eerste bezien voor welke stromen dat zinvol en mogelijk is (zie project A1). Pas daarna wordt deze actie actueel.
Zijn er knelpunten, is er actie nodig vanuit de stuurgroep? Zo ja, geef aan welke actie	Geen. Voorstel aan stuurgroep MBR: beslissen of dit project vermeld moet worden op de nieuwe website MBR. Trekker van dit project (Marco Kraakman) is van mening dat dit niet nodig is (het gaat hier om de opvolging van acties vanuit een eerder afgerond MBR-project).
Geef met een kleur een indicatie aan van de voortgang van het project: groen=actie loopt volgens planning oranje= er is wel voortgang, maar actie loopt achter op de planning rood=grote knelpunten en/of niet of nauwelijks voortgang	Groen
Beschrijving van het project	Er wordt een methodiek ontwikkeld om onderscheid te kunnen maken tussen hoog- en laagwaardige recycling (project A.1). Op dit moment is er nog geen concreet voornemen om de ontwikkelde methodiek voor

	hoogwaardige recycling al op sectorplanniveau in het LAP door te voeren. Hiervoor wordt eerste gezien voor welke stromen dat zinvol en mogelijk is. Pas daarna zal worden gezien of het onderscheid tussen hoog- en laagwaardige recycling een rol moet gaan spelen bij het grensoverschrijdend verkeer van afval.
Omschrijving beoogd resultaat, op te leveren product en/of eventuele tussenproducten	Opnemen in LAP3.
Planning voor lopende programmaperiode	Planning is verwerken in LAP3 in het laatste kwartaal van 2015.

Bijlage 2 Invulling rol van secretaris MBR

Taken en verantwoordelijkheden

- Samenstellen en jaarlijks actualiseren van het uitvoeringsprogramma op basis van de inbreng van de afzonderlijke projectteams.
- Monitoren van de stand van zaken van de afzonderlijke projecten binnen het uitvoeringsprogramma.
- Bewaken van de coherentie door afzonderlijke projecten met elkaar te verbinden.
- Ondersteunen van de projectteams met kennis en expertise over recycling.
- Ondersteunen van de voorzitter bij organiseren en voorbereiden van de bijeenkomsten van de stuurgroep.
- Zorg dragen voor de externe communicatie over het convenant.
- Ondersteunen van de NVRD en het Ministerie van IenM bij de afstemming met het Uitvoeringsprogramma huishoudelijk afval.
- Opstellen van de jaarlijkse rapportage over de uitvoering van het convenant.

Werkzaamheden, aanpak en producten

- Monitoren voortgang uitvoeringsprogramma:
 - o Via interne overlegstructuur en een-op-een bijpraten met projectleiders en andere betrokkenen.
 - o Ieder kwartaal de tussenresultaten per project in kaart brengen.
 - o Opstellen beknopte voortgangsrapportage ter bespreking in de stuurgroep, aansluiten bij VANG monitoring.
 - o Product: beknopte voortgangsrapportage per kwartaal.
- Opstellen jaarlijkse rapportage over de uitvoering van het convenant:
 - o In de jaarlijkse rapportage over de uitvoering worden de eindresultaten per project in kaart gebracht (onderdeel van de bredere monitoring van het programma VANG).
 - o De rapportage wordt jaarlijks door de stuurgroep vastgesteld en gepubliceerd op de website van RWS.
 - o De resultaten worden waar mogelijk en relevant benoemd.
 - o Product: vastgestelde en gepubliceerde jaarrapportage.
- Organiseren communicatieprogramma MBR:
 - o Bepalen communicatiebehoefte VANG breed/MBR en van afzonderlijke projecten en projectleiders i.r.t. andere VANG onderdelen.
 - o Uitdenken communicatiestrategie en aanpak MBR als geheel en van de afzonderlijke projecten.
 - o Bepalen van de te gebruiken communicatiemiddelen.
 - o Product: een communicatieplan.
 - o Product: website, nieuwsberichten, nieuwsbrieven, bijeenkomsten (afhankelijk van de strategie en aanpak).
- Afstemmen met VANG-HHA, de RACE-coalitie, kunststofketenakkoord (en mogelijk andere relevante programma's en bewegingen):
 - o Via interne overlegstructuur en een-op-een bijpraten met projectleiders en andere betrokkenen.
 - o Product: per programma een overzicht van de raakvlakken, overlap en daarover gemaakte afspraken in de voortgangsrapportages.
- Overige werkzaamheden:
 - o Ondersteunen voorzitter stuurgroep en programmamanager IenM.
 - o Signaleren en oplossen van knelpunten.
 - o Aanjagen projectleiders.
 - o Aanspreekpunt programma MBR.